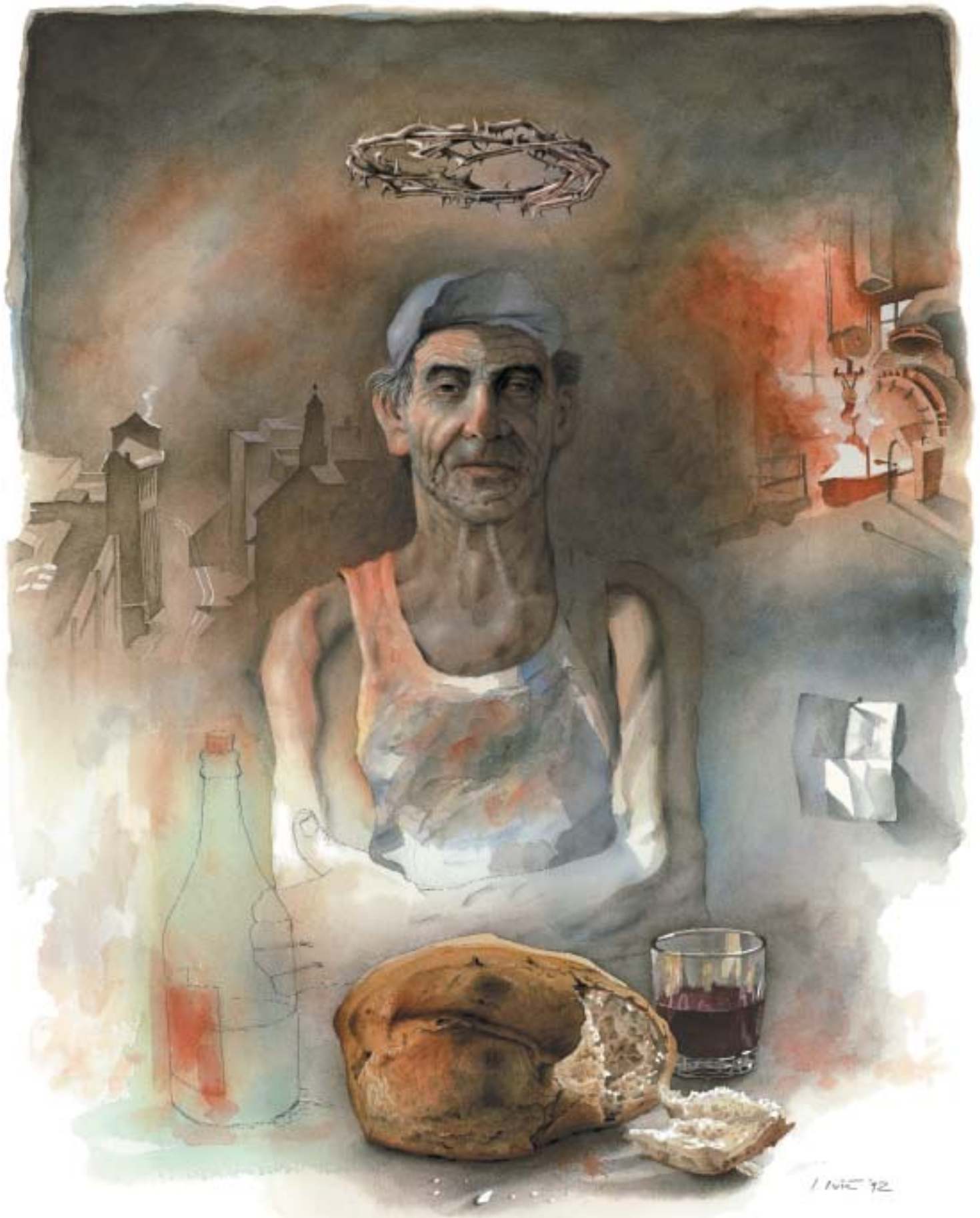

društvene obavijesti

GLASILO HRVATSKE KULTURNE ZAJEDNICE U ŠVICARSKOJ

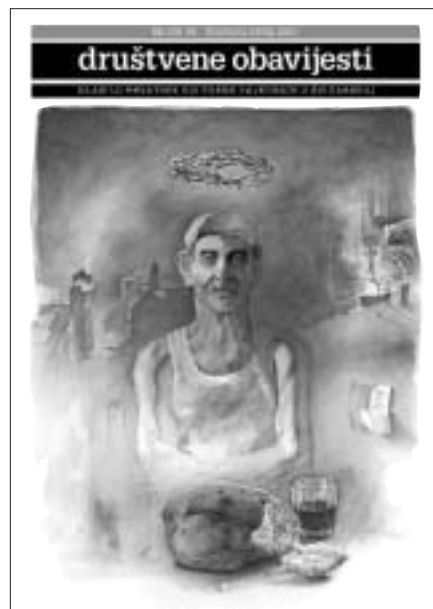

U našem prošlom broju Društvenih obavijesti, uočili ste neke grafičke i sadržajne promjene. Novi tehnički urednik predstavio je svoje stručne i modernije načine grafičke obrade. Postupno ćemo i dalje unositi promjene i za sve dobronamjerne kritike bit ćemo Vam zahvalni. Sadržajno će se glasilo mijenjati i prilagođavati novim trendovima, uzimajući u obzir aktualnost kulturnih zbivanja unutar zajednice i oko nje, uključujući i kulturna događanja u Domovini.

Težište rada na kraju ovog tisućljeća bit će uključivanje u integracijske procese dobro osmišljenim i ispravnim putem, što će u nekim segmentima dodirivati i političko pitanje, ali samo u temeljnoj smjernici, a to je jezik i očuvanje hrvatskog nacionalnog identiteta. Uspjeh i napredak u HKZ-i diktira tolerancija koje nema u izobilju. Tolerancija podrazumijeva suživot i u njemu snošljivost. Koliko su zajedničari tolerantni jedan spram drugog, pokazuju događaji u HKZ-i. U Zajednici se stalno naziru pokušaji da se posadašnji prošlost, umjesto da se otvorimo budućnosti, djelima i traženjima novih rješenja. Pokušaj uključivanja druge generacije u aktivan rad, hitro je spriječen tvrdim stavovima prve generacije, što pokazuje da su interesi i ciljevi različiti.

Pred nama stoji Sabor. Predstavljeni će biti novi programi rada, novi ciljevi, prilagođeni trenutku sadašnjosti. Svojom nazočnošću na Saboru, odlučit ćete zajednički o budućnosti HKZ-e, koja će biti onakva, kakvu je žele članovi. Odbacimo zablude i odlučimo savjesno na dobrobit HKZ-e i Hrvata u Švicarskoj.

Mirjana Magazin

Razmišljajući o naslovnoj stranici ovog broja DO pretraživao sam po starim crtežima, tražeći nešto prigodno za ovo vrijeme. Zastao sam kod crteža koji sam napravio 1992. godine. Tada sam stanovao u Mühlentalstrasse u Schaffhausenu i svaki se dan biciklom spuštao prema *banofu* prolazeći između smeđih zidova ljevaonica u kojima je tada svoj kruh zarađivalo puno hrvatskih trudbenika. Želio sam tada nacrtati jednu sliku u čast tih stotina metalaca koji su svojim marljivim radom u zagušljivim halama zarađivali svoj kruh svagdašnji. Simbolika kruha i vina u prvom planu mogla bi se tumačiti i dublje, no to sada nije cilj ovog teksta. S desne strane radnika nalazi se prazan list papira; još uvijek neispisana životna priča, a ponad njega scena iz ljevaonice, tako poznata stotinama naših *gastarbajtera*. Zbog čega sam se danas, osam godina poslije odlučio za taj crtež? Nije bilo lako, kao što nije ni laka situacija u kojoj se sada nalazi HKZ. Smatrao sam da će, otisnut na naslovnici, taj naš čovo svojim odlučnim i u isto vrijeme plemenitim pogledom bar malo djelovati na neke naše *velike Hrvate* u Švicarskoj koji svojim nekim radnjama ruše ugled sebe i svog naroda pred nekim instancama ove zemlje u kojoj zarađujemo naš kruh. Svojim *hrvatovanjem* neki su pojedinci za kratko vrijeme uspjeli srušiti nešto što se gradilo desetljećima. Zato bi moglo sve koji su izrasli iz tog naroda, kojima je taj narod zapravo omogućio i školovanje da razmisle malo i o desecima tisuća ljevača, *bauštelaca*, čistačica, *kernšlajfera*, perača ulica koji svojim mukotrpnim radom grade ugled Hrvata u Švicarskoj; da li su oni zaslužili da se tako postupa s njihovim ugledom i ponosom ili još preciznije rečeno — **tko vam je dao pravo da to rušite!**

Ivan Ivić

Impressum: Društvene obavijesti

Glasilo za članove i prijatelje HKZ
Mitteilungsblatt für die Mitglieder
und Freunde des Vereins
Nakladnik/Herausgeber:

Hrvatska kulturna zajednica
Kroatischer Kulturverein
Kolektivni član Matice Hrvatske
CH-8050 Zürich, Postfach 8480
Internet: <http://www.hkz-kkv.ch>
Postcheck: 80-33439-8

Izlazi: 4 puta godišnje

Erscheint: 4 x jährlich

Oblikovanje i slog: Ivan Ivić

Lithos: ProntoSatz AG, Zürich

Tisak/Druck: Schneider Druck,
8032 Zürich

Lektor: Nenad Milin

Webmaster i održavanje Internet
stranica: Tomislav Kukalj

Glavna i odgovorna urednica:
Mirjana Magazin

Uređivački kolegij:

Osvin Gaupp, Ivan Ivić, dr. Aleksander Kršnjavi, Tomislav Kukalj, Mirjana Magazin.

Za potpisane članke odgovara autor, za nepotpisane Uredništvo. Mišljenje pisca ne mora odgovarati mišljenju Uredništva. Zadnji rok primanja priloga za idući broj: 30. lipnja 2000.

Priloge i oglase slati na adresu:

Mirjana Magazin,
Haggenghaldenstrasse 24,
9014 St. Gallen, Tel./fax: 071/277 25 51
e-mail: magazin@freesurf.ch

Počasni članovi

Hrvatske kulturne zajednice:

Prof. dr. med. Žarko Dolinar
† fra Lucijan Kordić
† dr. Jure Petričević
† prof. dr. Vladimir Prelog
dr. Tihomil Rada
prof. dr. Marko Turina
ing. Stipe Roščić

Hrvatski narod je izabrao promjene

U nepuna dva mjeseca od smrti predsjednika Tuđmana Hrvatsku potresaju izborne groznice i nevjerojatne promjene. Izbori 3. siječnja ove godine za Zastupnički dom Hrvatskoga državnoga sabora, rezultiraju volju hrvatskoga naroda za promjenama. Višegodišnje nezadovoljstvo u raznim strukturama, teška životna situacija najslabijih, rezultat su želja za promjenom. Uvjerljivo pobjeđuje koalicija lijevoga centra (SDP i HSLS) koja će u novom sazivu Zastupničkog doma imati 71 zastupnika (od 151), HDZ 46, stranke četvorke (HSS, LS, NS, IDS) 24, koalicija HSP i HKDU 5, i 5 zastupnika manjina. Najlakše je birati i biti biran, a pred izabranim stoje odgovornosti. Treba ispuniti predizborna obećanja, preuzeti mnogo nedovršenih poslova i odgovorno voditi nimalo lake državne poslove. Nadamo se, da će se građani koji su odgovorno glasovali i nadalje odgovorno ponašati, pomoći i tražiti zajednički rješenja. Ako svatko u svom poslu učini što se od njega očekuje, postići će se željeni rezultat.

Prisegnuo novi hrvatski predsjednik

Stjepan Mesić uvjerljivo je pobijedio sve predsjedničke protukandidate. Vrlo jednostavnim porukama, s malo humora, narod mu je dao povjerenje da u slijedećih pet godina vodi odgovorno hrvatsku politiku.

Jednostavnom ceremonijom prisegao je 18. veljače 2000. godine na Trgu sv. Marka, predsjednik Republike Hrvatske Stjepan Mesić. Čak 72 inozemna izaslanstva su bila nazočna činu prisega, što iznenađuje sva očekivanja.

...citat iz govora Predsjedničke prisega:

Građani Republike Hrvatske, cijenjeni gosti i uzvanici iz inozemstva, dragi prijatelji, obraćam Vam se s osjećajem duboke počasti i odgovornosti spram visoke dužnosti kojoj sam upravo prisegao. Povjerenje građana Hrvatske obvezuje. Njima dugujem ovu čast. Zajedno s vama, dragi sunarodnjaci, uložiti ću sve svoje sposobnosti, svoju snagu i um da u tom zajedničkom poslu učinimo Hrvatsku boljom i drugačijom.

Obnašat ću svoju dužnost odgovorno i savjesno. Bit ću predsjednik svih građana ove zemlje. Isto tako bit ću građanin Predsjednik. Želim nastaviti naše neposredne susrete i razgovore. Oni su mi bili poticaj i usmjerenje kako i za što se boriti na političkoj i javnoj sceni sve ove godine iza nas. Od Hrvatskog proljeća do hrvatske samostalnosti, od prvih demokratskih izbora do današnjeg dana. ...

... Hrvatska migracija diljem svijeta svim je srcem potpomogla stvaranje hrvatske države. Pozivamo sve njene generacije da još jednom pronađu motiv i vjeru za suradnju s maticom zemljom. Bilo u svojoj staroj ili novoj domovini...

Nacionalna kapa nije kriva
Ako je nakrivljena krivo!
Pajo Kanižaj

Europska integracija, Hrvatska i Austrija

Europa nije cilj, nego put

Kako se stvari brzo mijenjaju: Još donedavno morali su hrvatski političari po europskim gradovima u prvom redu Beču, «hvatati» prilike za izmjenu mišljenja, a sad austrijski putuju u Zagreb, da bi mogli kontaktirati one, koji izbjegavaju Austriju.

Kako «politika nije znanost, nego umjetnost» (Bismarck), mogli bismo pomisliti da se radi o nekoj vrsti «Kunstfehler»-a. Što se dogodilo?

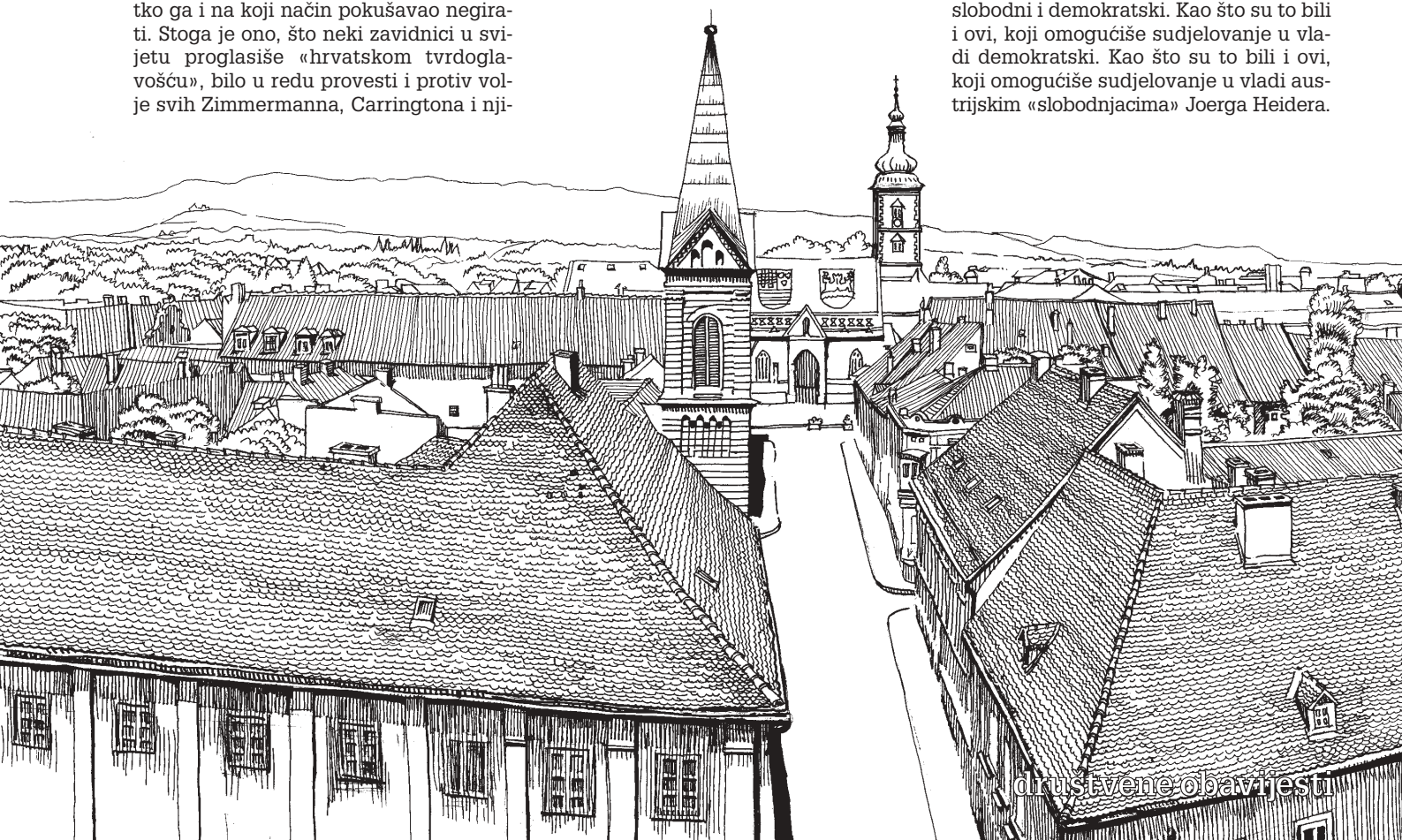
Ostvarujući svoje prastare težnje za slobodom i samosvojnošću hrvatski narod je 1990. izabrao one, koji su mu obećali ići tim putem. To pravo je neotuđivo, ma tko ga i na koji način pokušavao negirati. Stoga je ono, što neki zavidnici u svijetu proglasiše «hrvatskom tvrdoglavošću», bilo u redu provesti i protiv volje svih Zimmermanna, Carringtona i nji-

ma sličnih. Hrvatska je «revolucionarno» oborila socijalistički režim i krenula u demokraciju», tvrdili smo i pri tom sasvim zaboravili (ili namjerno ignorirali) poznatu spoznaju engleskog književnika G.K. Chestertona, koji zapisa: «Nikada se ne može provesti revoluciju da bi time osnovali demokraciju. Demokraciju se mora imati, da bi se provelo revoluciju». Mi ju međutim nismo imali. Posljedice su bile logične. Oligarhijska uzurpacija vlasti jedne stranke, koja je naglo postajala sve veća, jer su državne jaslice bile dovoljno primamljive za mnoge, koji su već prije više ili manje dobro svladali Titovu lekciju «druže, snadji se!»

Podsjetimo se samo raznih obiteljskih klanova, tajkuna, državnih medija, «Brijuna» i «Tuškanaca» a sve pod onom «zna se»!

Ali kad su nas – i naši prijatelji i veliki zagovarači hrvatske samostojnosti! – na to upozoravali, tada smo se busali u prsa: «Ne treba nama ta Europa», «Možemo mi i bez nje» i tomu slično. Jak se išlo tako daleko, pa se sve kritičare – pa i hrvatske – proglasilo «državnim neprijateljima»! Europska unija – o tom bi se dalo dugo raspravljati – ovakva, kakva je sad, nije nikakva svetinja ili neki aksiom, kojeg se mora bez daljnje prihvati. Može se dakle raspravljati ne samo o njoj, nego i njenim postulatima, postupcima, njenoj politici i sl. Ali se ne može – može, ali je kontraproduktivno! – stavljati u pitanje povijesni tok: U vrijeme opće globalizacije, ma kako mi nju ocjenjivali, mora se ići u integracije, pa onda – ako se to drži ispravnim – raditi na njihovoj preinaci na bolje, svrsishodnije, učinkovitije itd.

Pozicije kao ona «e sad baš»! vraćaju nas na početak ovog članka: Od Austrije smo u tom pogledu trebali – što više morali, a nismo! – naučiti kuda one vode; u izolaciju sa svim njenim problemima (Pa zar grozničava nastojanja švicarskih političara u sprječavanju takvog stanja – a s kakvim političkim i gospodarskim resursama raspolaže ta zemlja! – ne govore dovoljno jasan jezik?) Da, Austrija iz «afere Waldheim» nije ništa naučila, ne opravdava druge, koji to nisu učinili. Pri tomu se ne radi o pitanju demokracije pojedinih izbora; i oni, koji su Waldheima učinili predsjednikom Austrije, kao i oni, koji su Tudjmanu kao provom čovjeku Hrvatske dali dalekosežne ovlasti, bili su bez dvojbe slobodni i demokratski. Kao što su to bili i ovi, koji omogućili sudjelovanje u vladi demokratski. Kao što su to bili i ovi, koji omogućili sudjelovanje u vladi austrijskim «slobodnjacima» Joerga Heidera.

Ponavljam: Kako se brzo mijenjaju situacije! Hrvatskoj se godinama prijetilo sankcijama, Austrija ih ima samo nekoliko dana nakon njihove najave! Iz Hrvatske čujem i ovakve komentare: «Eto, to ti je vaša Europa!»! Pri svemu ne bismo smjeli «baciti dijete s vodom za kupanje». Crno-bijeli scenariji nikada – pa ni prije filma i tv u boji – nisu bili svrsishodni u politici. Hrvatski narod je svijetu pokazao visoku zrelost i vitalnost; ne zato, jer se to od njega izvana zahtjevalo, nego zato jer je sam uvidio kud oligarhija vodi. Hrvatska – nikakvo »predzidje» ni «tvrda», nego integralni dio Europe, ma kakva ona bila – ima sad priliku za nadoknadu izgubljenog vremena i ona će ju, u to sam duboko uvjeren, iskoristiti. Ne dodvoravanjem i «dobronamjernošću», nego humanom, socijalnom i nacionalnom politikom. Hrvatska će ići u Europu, koja niti može biti niti je zamišljena kao neki «duplikat» američkog tipa, jer se europske narode s njihovog kulturnom i poviješću ne može pretopati ni u kakvim tavama u nekakve europske nacije i sl. Austrija je «preko noći» od prvog promotora hrvatske i drugih istočno-europskih – samostalnosti dospjela u ulogu «mogućeg kočničara» širenju Europe!

Potrebno je, bez da se na bilo koji način brani pojedine političke poteze, objasniti neke činjenice, koje odlučno djeluju na europske političke mehanizme. U prvom redu mora se zaključiti, da ne postoji nekakva kolektivna mržnja ili zlonamjernost prema hrvatskom ili austrijskom narodu. Ali postoje naravno očekivanja, strahovi i emocije.

Od Hrvatske se na osnovu političkog stanja pred slom realnog socijalizma u Europi očekivalo preuzimanje uloge jedne od lokomotiva u procesu demokratizacije političkog i gospodarskog sustava. Hrvatska ta očekivanja nije ispunila; rezultat je poznat: Nije – još! Nema je

niti u drugoj skupini europskih kandidata!

Od Austrije se, kao i od Njemačke i Italije, u Europi očekivalo da politikom djeluje tako na svoj narod, da se zloslutne godine 1934-45 nikada više ne pojave niti u snovima. Austrija, kojoj se s pravom predbacuje «etnificiranje u tročtvrtnom taktu», ta očekivanja nije ispunila. Zna se da je desničarska, populistička i prema svemu stranom intolerantna «slobodnjačka stranka» profitirala na izborima od onih, koji su je birali samo zato, da time «opale šamarčinu» socijaldemokratsko-narodnjačkoj koaliciji, koja je nakon dugog vladanja počela betonirati neke neprihvatljive privilegije. «Slobodnjaci», čiji stranački vođa svjesno i znalački «svira» na nacionalističkom klaviru umanjujući i ignorirajući nacističku prošlost, su dospjeli u vladu; reakcija Europe nije mogla izostati. Iz dva razloga; Prvo, jer vlastita povijest ne dopušta Austriji čak niti ono «igranje» nacizmom, koje se u drugim zemljama kao «rubnu pojavu» tolerira; drugo – i to valja imati uvijek na umu! – Europa ne može dopustiti da austrijski primjer pravi školu u drugim zemljama! Bez ikakve sumnje veliku ulogu u donošenju sankcija protiv austrijske vlade – ne naroda! imaju baskijski i katalonski problem, korzikanski i sjevernoirski konflikt., ultradesničarska grupiranja u Francuskoj, Belgiji, Italiji itd. Europska unija se brani po prastarom receptu, koji glasi: Napad je najbolja obrana!

Bez sumnje je držanje Europe prema Hrvatskoj tijekom prošlog desetljeća bilo ponekad prekruto i pre oštro, kao što su sad i sankcije protiv Austrije – one pogadjaju ne samo vladu, nego i narod, pa i gospodarsvo! Stoga se o prvim raspravljalo, a o drugima se rasprave upravo vode, na svim političkim razinama. Ali Europa nemože ni bez Austrije, ni bez Hrvatske. Kao što ni one u ovom trenutku ne mogu bez Europe. Izolacija dakle

nije recept, koji obećava rješenja. Hrvati su sami okrenuli skretnicu; Austrijancima ne preostaje ništa drugo, nego slijediti primjer Slovačke i Hrvatske.

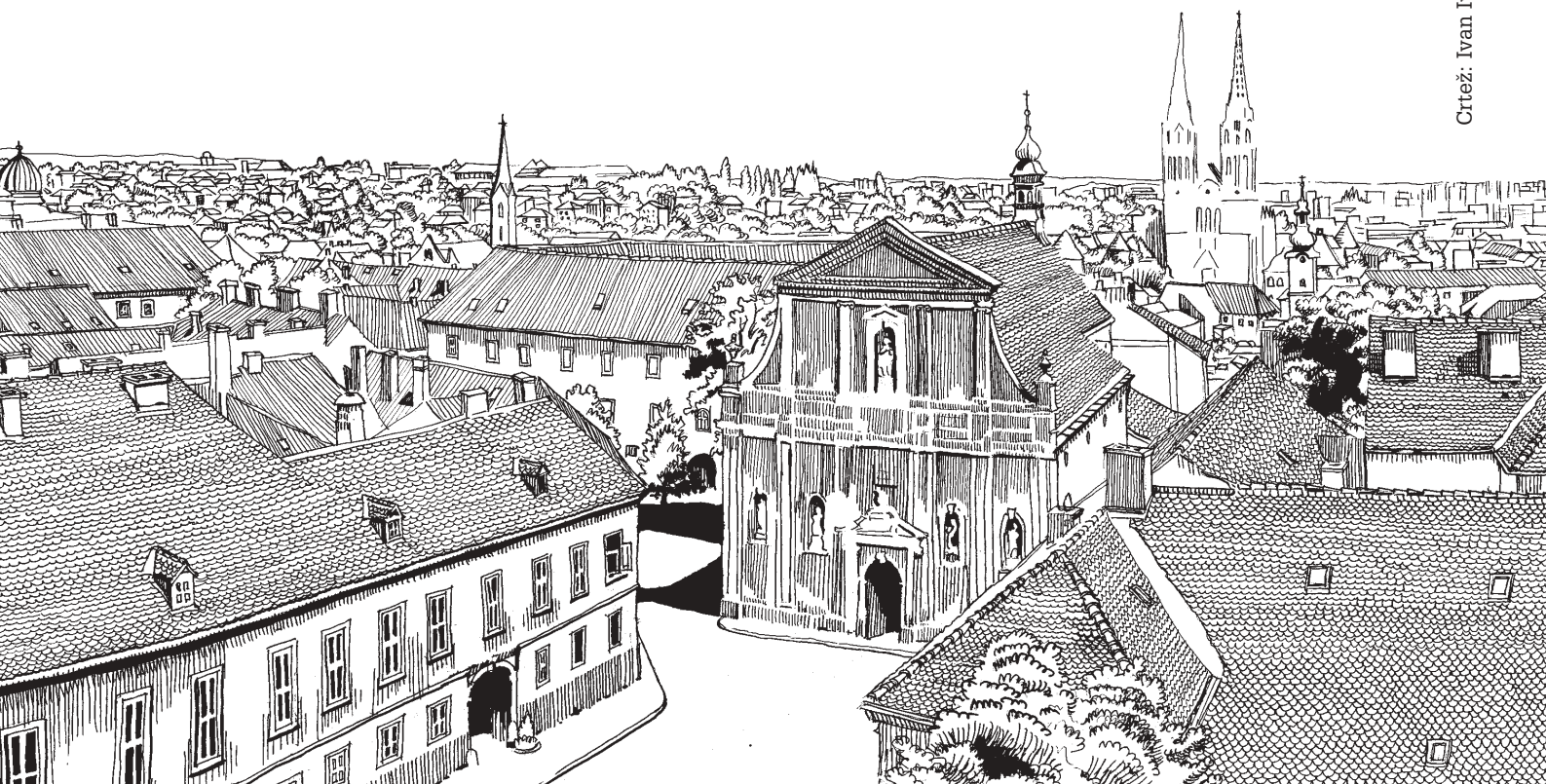
Jer Europska unija nije uzletjela poput ptice feniks sa zgarišta Drugog svjetskog rata, već je upravo radi gorkih iskustava s više ili manje prisilnim integracijama zamišljena kao lagani, pragmatički proces. Kao što demokracija nije cilj, nego put, tako i zajednička Europa – o njenim granicama dalo bi se napisati leksikone! – s bilo kakvom pretopljenom europskom nacijom ne može biti cilj, nego samo put.

Dodajmo, da ne bilo nesporazuma, još i to, da na tom putu u Europu nitko, ni jedan narod, ni jedna narodna skupina ili manjina ne mora – i ne smije biti primoravana na to – odustajati niti od svoje kulture, ni od samosvojnosti, jezika i sl. Sporazumijevanje traži znaje više jezika, dakle veće napore svih Europljana: globalizacija zahtijeva strože i jasnije nadzore, integracija unjetuje usklađivanje zakonskih propisa itd. No Europa ne smije i ne može odustati od «small is beautiful»- to je njena snaga, to je njena budućnost.

A pojedina politička stanja, poput hrvatskog ili austrijskog primjera, predstavljaju samo temporerne zastoje; a nastaju kad dole navedeni aforizam Paje Kanižaja, s kojim želim zaključiti, postane stvarnost:

Dobro je kad narod predstavljaju pojedinci, ali nije dobro kad pojedinci predstavljaju narod!

Branimir Souček

Crtež: Ivan Ivić

Bartol Kašić

četiri stoljeća hrvatskog jezikoslovlja

Bartol Kašić je 1599. već dovršio prvi hrvatski rječnik, počeo sastavljati prvu hrvatsku gramatiku i predavati studentima Akademije hrvatskog jezika koja je, na temelju provedene ankete, kraje te iste godine osnovana u Rimskom kolegiju. Dakle godina 1599. stvarni je početak hrvatskog jezikoslovlja. Zato se uzalud trude neki srpski jezikoslovci koji pokušavaju nas i svijet uvjeriti da smo mi, tobože, svoj književni jezik posudili od njih u drugoj polovici prošlog stoljeća. A mi ga imamo već četiri stoljeća, pa su ga oni posudili od nas!!

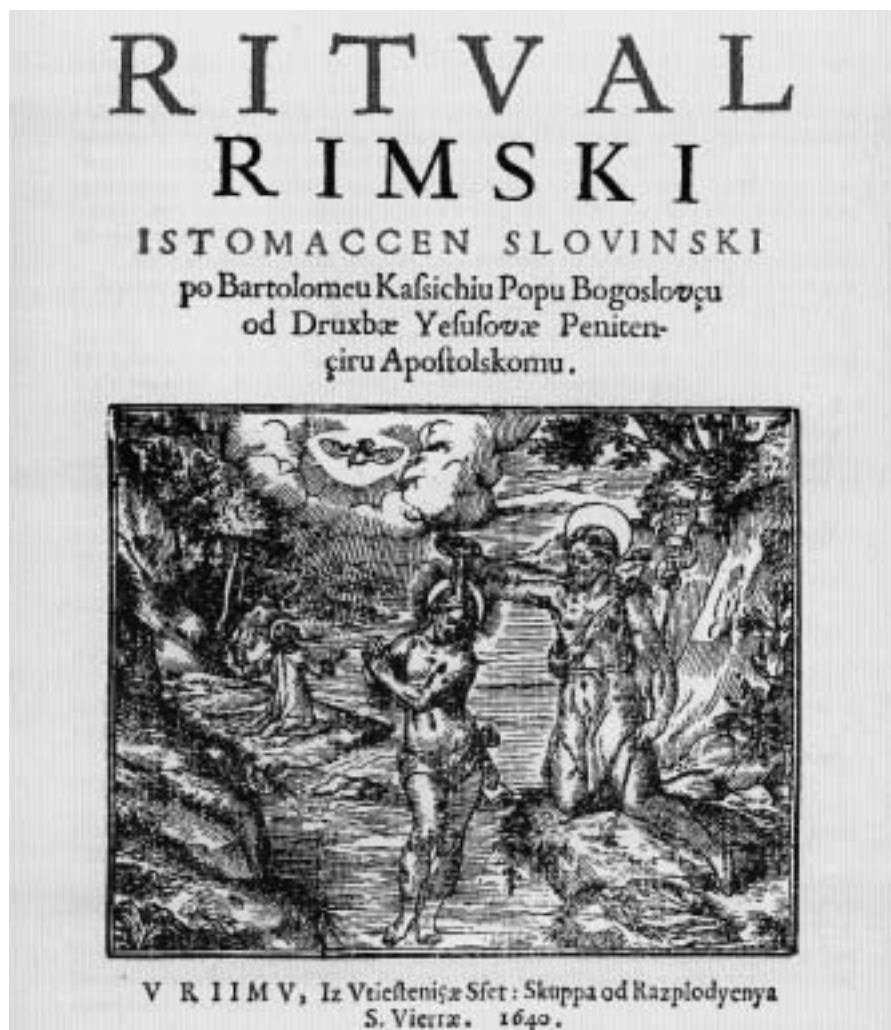
Isusovac Bartol Kašić rođen je u Pagu 15.8.1575. a umro u Rimu 28.12.1650. Rano je ostao bez oca, pa se uz majku za njega brinuo ujak-svećenik Luka Bogdančić. Školovanje je počeo u Pagu, i nastavio u Zadru u latinskoj školi. U petnaestoj godini života odvodi ga ujak u Loreto gdje nastavlja školovanje, a godine 1593. šalju nadarenog Bartola u Rimsko sjemenište. Jedna znakovitost za malog Bartola kazuje kad je 14. kolovoza 1595. ulazio u isusovački novicijat, donio je uz svoje osobne stvari i mali konverzacijski priručnik «UN LIBRETO DI FRASI». Za vrijeme studija do 1599. obradio je i napisao HRVATSKO TALIJANSKI RJEČNIK. Rječnik se po točnim nazivom slovoslovje-dalmatinsko-talijansko nalazi u zbirci rukopisa knjižnice samostana Male braće u Dubrovniku.

Godine 1599. osniva se u Rimu Akademija ilirskog, t.j. hrvatskog jezika. Kašić počinje predavati na akademiji i istovremeno sastavljati prvu gramatiku hrvatskog jezika INSTITUTIONES LINGUAE ILLYRICAE. Gramatika je objavljena u Rimu 1604. godine. Značajno je da je ova gramatika namijenjena svećenicima koji će biti upućeni na rad u južnoslavenska područja, što znači da je imala karakter udžbenika. Južnoslavenski je prostor bio narječno nejedinstven. Zastupajući načelo da se kao temelj zajedničkog književnog jezika izabere ono narječje koje je najproširenije i najrazumljivije, Kašić izabire štokavsko narječje i napušta svoju rodnu čakavštinu. Tim izborom Kašić postavlja temelje suvremenom hrvatskom književnom jeziku na štokavskoj osnovici. Budući Kašić u pisanju gramatike nije imao prethodnika u hrvatskom jeziku, poslužio

se djelima klasičnih gramatičara i od njih preuzima gramatički model.

Kašić je za svećenika zaređen u Rimu 1606. godine. Poslije završene teologije i potrebnih ispita za ispovijedanje, Kašić je imenovan hrvatskim ispovjednikom u bazilici sv. Petra, što je znak velikog povjerenja. Godine 1609. Kašić odlazi u Dubrovnik, radi i djeluje, sprema se na prvo veliko misijsko putovanje, obilazeći Hrvate kršćane koji su živjeli na područjima pod Turcima. Vrativši se 1613. godine preko Dubrovnika u Rim, Kašić piše opširna izvješća, i predlaže rješenja za nagodbu s Turcima. Potrebno je spomenuti da je Kašić intenzivno radio na prerađabama najpoznatijih djela tadašnjih teoloških pisaca. Godine 1613. Kašić objavljuje svoju prvu knjigu Način od meditacioni i molitve, koja se čini pametju našom. Dokazano je da je ova knjiga utjecala na Ivana Gundulića i njegovo djelo suze sina razmetnoga. Karakteristično je za Kašićeve preradbe da autor tekst prevodi, prepričava i istodobno prilagođava spoznajnim mogućnostima i interesima čitatelja. Za sva svoja djela jezikoslovca, Kašić je iznio i svoje pjesničke sposobnosti u zbirci **Pjesni duhovne**. Ova zbirka je posvećena njegovoj majci Ivani. Na Kašićev rad utjecao je dubrovački duhovni, intelektualni i književni krug. Ističemo samo neka imena: Ivan Bunić, Ivan Gundulić, Junij Palmotić. Ovo razdoblje i ova poznata imena ostavila su pečat na Bartola Kašića i on piše svoju dramu Venefrida. Venefrida je djevica i mučenica, proglašena sveticom, njezin život je tema ove prve, tragedije u povijesti hrvatske književnosti. Venefrida je izvedena krajem 1627. godine kada i Gundulićeva Dubravka. Značajno je da oba pjesnika na svoj način slave slobodu. Kašić je u hrvatskoj religijskoj kulturi ostavio bezbroj prepjeva od kojih se neki i danas pjevaju u crkvama Zadarskog područja. Uz bezbroj obveza i stvaralačkih ambicija Kašiću je glavna briga bila prevod Biblije, koju je sam preveo od 1631.–1636. godine. Kašićev prijevod Rituala rimskog sigurno je pečat u procesnom razvoju hrvatskog književnog jezika već u 17. stoljeću odnosno u Kašićevo vrijeme. Što o Kašiću zaključno piše istraživač njegovih djela i autor knjiga pater Vladimir Horvat?

KAŠIĆ – VELIKI JEZIKOSLOVAC «GORUĆEG SRCA»

Kašićev izbor «najopćenitijeg narodnog govora» za književni jezik bio je dalekovidan, a rad na njegovu kodificiranju i normiranju plodonosan: dao nam je jedinstven hrvatski književni jezik. Stoga je dobio velika priznanja od vrhunskih jezikoslovnih stručnjaka. On je «prvi gramatik hrvatskoga jezika» (Radoslav Katičić), njegov **HRVATSKO-TALIJANSKI RJEČNIK** je «prvi u nizu cjelovitih hrvatskih rječnika» (V.PUTANEC), on se, «napustivši rodnu čakavštinu, opredijelio za štokavski dijalekt kao bazu zajedničkog književnog jezika» (D.GABRIĆ-BAGARIĆ), a mogli bismo i dalje nabrajati da je «najplodniji hrvatski pisac 17. stoljeća», «najutjecajniji pisac katoličke Obnove», «prvi prevoditelj čitave hrvatske Biblije», i «jedinii koji je u ono doba uspio prevesti i objaviti Rimski obrednik na živi narodni govor» (osim djelomičnog albanskog prijevoda i potpunog arapskog). Svi su se ti spisi redovito pripisivali Kašićevim talentima i poslušnom izvršavanju zadataka koje su mu naređivali crkveni poglavari, da bi se ostvarila katolička obnova. No, novija proučavanja dovela su do posve novog gledanja na Kašića. Njega na rad nije poticala vanjska poslušnost, nego unutrašnji žar i trajna želja da svojim poštrovnim radom pomaže svome narodu, koji je pod tuđinskim jarmom trpio najveće nevolje. To se vrlo lijepo vidi i na kraju APOLOGIJE, obrane njegove HRVATSKE BIBLIJE:

«Završavam ovdje plaćući i uzdišući, dok se sjećam što sam sve vidio i svojim očima promatrao: oskvrnjene i razrušene crkve, ili ... gradove posve razorene, tako da nije ostalo ništa osim šatora, stračara i koliba. Neka nam se smiluje Bog i neka nas blagoslovi; neka nas obasja svojim Licom i svojom Riječju (=i tiskanom Biblijom na hrvatskom) i neka se smiluje Hrvatskom Narodu koji je pogažen i gotovo skršen.»

Kad je ovaj tekst pročitao fra Rafael Levaković, koji se – kako smo vidjeli – glede književnog jezika nije slagao s Kašićem, ipak je u pismu, koje je poslao tajniku Propagande F. Ingoliju iz Ljubljane 12. VI. 1641., a u kojem i napada Kašića, morao priznati da se vidi «koliko plamti goruće srce Kašićevo».

No najbolje o tome svjedoče Kašićev život i djela. Među njima se posebno odlikuje RITUAL RIMSKI, jer je plod Kašićeve dugotrajne jezikoslovne borbe za hrvatski književni jezik i spomenik pobjede «trajni-ji od mijedi», koji je tristagodišnjom službenom upotrebom u svim svetim obredima, ujedno trajno utjecao i na razvoj i standardizaciju hrvatskog književnog jezika.

Predavanje u Zürichu 2. travnja 2000.

U okviru predviđenog programa rada HKZ-e, ponudili smo članovima i prijateljima jedno korisno predavanje na temu «400-obljetnica Bartola Kašića i godina Bartola Kašića». Predavač je bio Vladimir Horvat, svećenik isusovac, istraživač i pisac. Pater Vladimir je izrazio želju predvoditi misno slavlje u Zürichu, što je fra Karlo odobrio i pozdravio ovo bogaćenje vjernika. U svojoj propovijedi pater Vladimir se osvrnuo na život i djela Bartola Kašića i njegovu važnost u našoj povijesnoj istini. Vjernici su pozorno slušali propovijed i na kraju pljeskom zahvalili pater Vladimiru. HKZ-a zahvaljuje fra Karlu što je omogućio da i šira masa čuje ovu vrijednu poruku istine o hrvatskom književnom jeziku. Predavanje u Kongresshausu posjećeno kao i uobičajena predavanja iz kulture i povijesti. Posjet umjeren, nikako nemože biti zadovoljavajući, potvrđuje sliku

interesa za kulturni rad HKZ-e, glavne smjernice njenog rada. Predavanje je trajalo puna tri sata, podijeljeno u dva dijela, predavač je pokušao zaokružiti cjelinu njegovog istraživačkog rada o Bartolu Kašiću i predstaviti na najbolje mogući način. U glazbenom prilogu na klasičnoj gitari, u drugom dijelu predavanja, predstavila se mlada gitaristica, poznata stručna voditeljica HGD «Tamburica», gospođica Marcella Sigur. Prvi put u okviru HKZ-e, mogli smo se suočiti i s ovim kvalitetama glazbenog umijeća, mlade Hrvatice, naše 2. generacije, koja je pokazala «ako ima volje ima i plodova rada». Na ovom korisnom predavanju možemo zahvaliti pater Vladimiru, njegovom istraživačkom radu o životu i djelu Bartola Kašića, i poželit mu dobro zdravlje, da završi započetu knjigu: «Bibliografija Bartola Kašića» koja će hrvatsku povijesnu istinu još dijelom obogatiti.

Vladimir HORVAT, svećenik isusovac, istraživač i pisac, rođen je 21. ožujka 1935. u Donjoj Dubravi u Međimurju od oca Ivana i majke Terezije. Otac je bio župni orguljaš i zborovoda. Kad su 1941. Mađari okupirali Međimurje, protjerali su sve hrvatske učitelje i orguljaše. Otac je cijelu obitelj morao preseliti u Koprivnicu, gdje je autor pohađao osnovnu školu. Poslije rata 1945. vratila se obitelj u D.Dubravu. Oca su, jer je bio iskren Hrvat i vjeran katolik, srbokomunisti osudili na smrt i smaknuli 7.XI.1945. U oproštajnom pismu zamolio je suprugu da djeci dadne što više vjerske i opće naobrazbe, a djecu neka iskoriste sposobnosti koje im je Bog dao, da što više koriste Crkvi i svome hrvatskom narodu. Autor je odlučio postati svećenik, pa je pohađao Nadbiskupsku klasičnu gimnaziju u Zagrebu. U isusovački red stupio je 1952. Završio je filozofiju (1960.) i teologiju (1965.) na Filozofsko-teološkom institutu Družbe Isusove u Zagrebu. Za svećenika je zaređen 1964. Zatim je na Filološkom fakultetu u Beogradu diplomirao (1970.) Na Filozofskom fakultetu u Zagrebu magistrirao je (1975.) iz hrvatske književnosti radom o A.G. Matošu, i doktorirao (1997.) o jezikoslovlju Bartola Kašića. Od 1970. profesor je u sjemeništu u Zagrebu i Dubrovniku. Godine 1975.-1985 u Parizu je voditelj Hrvatske katoličke misije. Osnovao je i uređivao dvojezični bilten «Naš glas – Notre voix». Utemeljio je i vodio hrvatsku osnovnu školu koja je dobila ime «Bartol Kašić». Od 1981. član je «Ekipa za istraživanje hrvatske kulture» u Centru za istraživanje poredbe književnosti» na Sobronni, i s prof. Dr. Henrikom Hegerom sudjeluje u osnivanju Hrvatskih studija u Parizu. Zbog brojnih aktivnosti, koje su smetale jugoambasadi, oduzeta mu je 1985. putovnica, i spriječen povratak u Pariz. Godine 1985./86. napisao je knjigu CRKVA U HRVATSKOM NARODNOM PREPORODU. Godine 1986-1991. u Beogradu je poglavar isusovaca, župnik u crkvi sv. Petra i dekan katoličkih župa. Godine 1987. otvorio je Dvoranu «Bartol Kašić» i vodio tribine iz područja religijske kulture. Šk.god. 1991./92. boravio je u Rimu kao stipendist Povijesnog instituta Družbe Isusove, i istraživao arhivsku građu o Bartolu Kašiću i njegovu vremenu. Od 1992. pročelnik je Hrvatskoga povijesnoga instituta u Beču koji je osnovao Filozofski fakultet DI. Na istom Filozofskom fakultetu kao docent vodi kolegij «Religijske teme u svjetskoj i hrvatskoj književnosti». Glavni je urednik «Vrela i prinosa» za povijest isusovačkog reda u hrvatskim krajevima, te član uredničkog vijeća «Obnovljenog životaČ, časopisa za religioznu kulturu. Objavio je na francuskom «Kardinal Stepinac – mučenik za ljudska prava» pod pseudonomimom M. Landercy. Knjiga je 1989. prevedena na hrvatski, a uskoro izlaze španjolski i slovački prijevod. Godine 1994.: PRILOG MATOŠEVOJ POETICI Camao-Prva pjesma-Baudelaire. Od Kašićevih djela objavio je HRVATSKO TALIJANSKI RJEČNIK, pretisak RITUALA RIMSKOG, Bartol Kašić otac hrvatskog jezikoslovlja i u pripremi je BIBLIOGRAFIJA o Bartolu Kašiću.

INTEGRACIJA

Izazov na kraju 20. stoljeća

Integracija je česta tema u zadnjih nekoliko godina na skupovima, u školama, medijima i... Pisali smo često o ovom dinamičnom procesu koji se tiče svakog stanovnika ove zemlje i koji bi trebao povezati sve slojeve našeg društva. Integracija je otvorena zadaća i potrebno joj je pristupiti odgovorno.

Odluka u Bernu uzdrmla javnost!

Eidgenössische Ausländerkommission (EKA) nevladina i nezavisna komisija osnovana je 1970.g. U svibnju 1995.g. Hrvati su predložili svoje predstavnike u Savezno vijeće (koje broji 28 članova) za pitanje stranaca, koje bira i potvrđuje Savezna vlada. Istovremeno su predloženi i predstavnici (delegati) za Izvršno vijeće (ukupno broji 120 članova) a koje je potvrdilo Savezno vijeće. Hrvate je u Saveznom vijeću od početka 1997.g. zastupala gospođa Blagica Alilović.

Odlukom Savezne vlade od 12. siječnja 2000.g., da se EKA podredi (BFA) Saveznom uredu za pitanje stranaca uznemiruje javnost u Švicarskoj. Slijedi ostavka predsjednika EKE gospodina Dr. Fulvia Caccia. Hrvati su pismeno 17.1.2000.g. izrazili žaljenje zbog njegove ostavke, dobro poznavajući njegov dosadašnji rad. Zatim slijede ostavke 15 članova Saveznog vijeća među kojima i predstavnica Hrvata i svih 6 predstavnika stranaca.

Što je bio cilj ostavki?

Učiniti «rez» i skrenuti pažnju na dugogodišnja zalaganja za rješavanje pitanja stranaca, bolji suživot i poticanje integracijskih procesa, koje ne bi spriječavala BFA, što pokazuju neugodna iskustva. Predstavnici u ostavci smatraju da je odlukom koju je «brzopleto» donijela gospođa Metzler učinjen korak unatrag.

Ova serija ostavki i priopćenje za javnost (od 27.1.2000.) skreće pozornost švicarskih medija koji iznenađujuće pozitivno i realno pišu. Iako je EKA već 1997.g. upozoravala na ovu promjenu nadležnosti, predstavnici Saveznog vijeća zalagali su se pismeno i usmeno da se to ne dogodi. Nažalost njihove zamolbe su samo odložene u pismohranu. Krajem 1998.g. predano je 650 potpisa udruga stranaca s istom zamolbom. Materijalna sredstva koja su bila predviđena za integracijske procese Fr.15 milijuna umanjena su na samo Fr. 5 milijuna za cijelu Švicarsku. Među članovima Saveznog vijeća u ostavci razvijena je dobra suradnja. Nastoje nastupati i djelovati zajedno. Održano je više sjednica i tiskovnih konferencija.

Predstavnici hrvatskih institucija i udruga na sjednici 13.2.2000.g. donijeli su odluku da se i nadalje podrži naša predstavnica koja je najbolje upućena u tijek događaja i za-

moli da i nadalje pregovara u ovom predmetu sa novom predsjednicom gospođom Rosmarie Simmen, o čemu je gosoda Simmen pismeno obaviještena.

Izaberimo pravi put ...

Problematika nije beznačajna i upitno je da li ćemo i nadalje imati predstavnika Hrvata u Saveznom vijeću? Bez obzira na rezultate pregovaranja, Hrvati bi trebali hitno osmisliti i izraditi prijedlog integracijskog projekta (ili više projekata) s kojim bi krenuli korak naprijed. Integracija treba početi na općinskoj, gradskoj i kantonalnoj razini i tako se razvijati. Podjela sredstava bit će po kantonima, samo za dobro pripremljene i predstavljene projekte. Ako Hrvati ne budu imali svoje predstavnike u gradskim i kantonalnim vijećima za integracijska pitanja, teško ćemo probiti zid i postići željeni cilj. Poželjno bi bilo stvoriti određene kriterije i zajednički razgovarati o projektima, mogućnostima i potrebama. Potrebno je ispitati stanje u Švicarskoj. Tko je što učinio u ovom pravcu i tko je što spreman učiniti? Probleme u institucijama, udrugama ne možemo zaočiti. Imamo masu koja se okuplja samo na određenim skupovima. Imamo problem mladih Hrvatica i Hrvata. Radi se na projektu poboljšanja obrazovnih mogućnosti. Ovom projektu treba odgovorno pristupiti i podržati ga na svim razinama.

Vrijeme je prošlo kad smo imali jedan cilj, znači treba probuditi svijest za viđenje sadašnjosti i pogleda u budućnost. Dijalog može riješiti probleme, ojačati zajedništvo i ujediniti Hrvate, samo ako volja bude obostrana!

M.M.

Godišnje skupštine ogranka HKZ-e

Ogranak HKZ-e «Romanska Švicarska» sa sjedištem u Lausanni, održao je otvorenu tribinu 26. veljače 2000.g. u Lausanni. Ovaj ogranak osnovan prije devet godina u prvim godinama djelovanja, predstavljao je primjer zajedništva i potpuno ispunio svrhu i ciljeve HKZ-e. Članstvo se povećalo, uredno se plaćala redovna članarina, njegovala se hrvatska kultura na tim prostorima i širila među Švicarcima. Ipak nastao je jedan mali zastoj. Jedna neuspjela priredba 1997.g., finacijski gubitak, opće nezadovoljstvo i rad se praktički zamrznuo. Na skupštini su se redali govornici, čuli smo nezadovoljstva, i na kraju ipak dolaze poticaji «Želimo početi iz početka» i očekujemo podršku Upravnih tijela. Čulo se nekoliko zanimljivih prijedloga za novi program rada i želja za novi ustroj HKZ-e. Jedna od najvećih želja se istakla. HKZ-a treba zadržati i njegovati hrvatski identitet, i biti pokretač svih kulturnih zbivanja u Švicarskoj. U novi odbor ogranka izabrani su: Marija Schellenberg-predsjednica, Marija Bašić, Alojz Stepinac, Mirjana Roca, Franjo Budak, Antun Varga i Miroslav Milaković.

Ogranak HKZ-e «Zofingen» održao je svoju redovnu godišnju skupštinu 8. ožujka 2000.g. u Oltenu. Opće stanje u HKZ-i utjecalo je na rad ogranka u prošloj godini. Ogranak je kao i prijašnjih godina bio domaćin svih sjednica Glavnog odbora koje su se tamo održavale. Nesretno sa malim zakašnjenjem učinjena je prijava za sudjelovanje u multikulturalnom projektu ConTakt, tako da ovaj ogranak iz tih razloga nije mogao biti uključen. Interes članova na ovom području djelovanja postoji i želja je upućena da sjedište i ime ogranka bude «Olten» o čemu je UO izvješćen, a Sabor će potvrditi. U novi odbor ogranka izabrani su Dr. Aleksandar Kršnjavi-predsjednik, Marko Jerkić, Mirjam Gasser, Ivan Mišić, dr. Domađoj Kujundžić.

Ogranak HKZ-e «BIEL» radio je kao i prijašnjih godina, tiho i skladno, onoliko koliko imaju mogućnosti. Nisu imali velike projekte, ipak znakovito je, da su u integracijske procese ušli. Imaju svojeg predstavnika u komisiji za pitanje stranaca. Švicarci pokazuju sve više zanimanje za upoznavanjem hrvatske kulture, što je pozitivno i treba iskoristiti priliku. Odbor ogranka se proširio, predsjednik je i nadalje Mijo Hadjikan, dopredsjednik Ivan Gunc, tajnik Jure Milić, blagajnica Marija Hadjikan, te članovi Drago Kuhar i Ivan Bonić.

Ogranak HKZ-e «BERN» svoju redovnu godišnju skupštinu održao je 11. ožujka 2000. u Bernu. Ovaj ogranak je najstariji ogranak HKZ-e. Dugogodišnji aktivni rad pokazuje i rezultate. U rad ogranka uključili su se mladi ljudi, koji unose nove ideje i razvijaju HKZ-u na tom području. Svi projekti koji su se u protekloj

godini ostvarili, završili su uspješno. Ogranak «Bern» ima veliku prednost što uz Chorus Croaticus može lakše djelovati među Švicarcima. Pozitivno je što su se aktivno uključili u projekte Veleposlanstva RH u Bernu. Odbor ogranka se brojčano povećao. Ukupno odbor broji 13. članova.

Ogranak HKZ-e «Središnja Švicarska» održao je svoju redovnu godišnju skupštinu u novo-otvorenim prostorijama Hrvatskog misijskog centra u Luzernu. U pozdravnoj riječi predsjednica je čestitala fra Stanku Bonaziću i zaželela uspjeh u jačanju zajedništva i aktivnosti Hrvata na ovim prostorima. Ogranak u svojim skromnim mogućnostima uspješno je ostvario četiri projekta u protekloj godini. Određeni ciljevi su zacrtani i za buduću radnu godinu. Nadaju se uspješnijem radu, jer su mogućnosti organiziranja kulturnih zbivanja u prostorijama HMC otvorene. Predstavnici SD «Marjan» i Obiteljskog centra iz Zuga, spremni su nadalje surađivati sa ogranakom HKZ-e. Jedan projekt «Proljetni izlet HKZ-e» već je zacrtan 4. lipnja 2000.g. u Sparenhuete, Zug. Svi dosadašnji članovi odbora ponovno su se stavili na raspolaganje još jednu radnu godinu.

Ogranak HKZ-e «Istočna Švicarska» navršio je devet godina rada i djelovanja na prostorima Istočne Švicarske. Glavni

cilj koji je postavljen polako se i ostvaruje a to je širenje hrvatske kulture, uključivanje u integracijske procese. Pilot projekt ConTakt' 99, koji se dugo pripremao, uspješno je završen, postignut je cilj. U okviru društva za integracijska pitanja u kojem ogranak ima svog predstavnika, planiraju se i novi projekti i Švicarci su pozitivno zainteresirani za suradnju sa ogranakom. Uz više manjih aktivnosti, posebno se ističe kazališna predstava «ART». Svi su zadovoljni ovim načinom rada. Humanitarna akcija «Adventski vjenčići» uspješno je završena, poticaji za nove akcije su predstavljeni. Predviđena priredba za kraj veljače, odgođena je za kraj travnja. Zahvalni smo Veleposlanstvu RH u Bernu na redovitim korisnim informacijama i suradnji u projektu «Hrvatska u Švicarskoj 2000.» Ogranak se uključio u ovaj projekt. Cilj nam i nadalje ostaje traženje donacija i prostorija, uključivanje u integracijske procese. Posebno ističemo «obilježavanje 900-obljetnice nastanka Baščanske ploče», što želimo i Švicarcima predstaviti. Sedam dosadašnjih članova odbora ogranka spremno je još jedan mandat odraditi, priključio se jedan novi član koji je ujedno i predstavnik «ŠEVE». Zahtjevni projekti stoje pred odborom ovog ogranka, nadamo se da će uspješno na opće zadovoljstvo biti ostvareni.

Novosti iz Veleposlanstva RH u Bernu

Sa dolaskom gospodina **Miroslava Medimorec** Veleposlanika RH u Bernu događaju se ugodne promijene na tom dijeliću naše domovine u Švicarskoj. «Ovo je Vaša kuća», rekao je gospodin Medimorec i u prostorijama Veleposlanstva RH, Muri kod Berna, otvorio «Hrvatski dom». U prostorijama Hrvatskog doma organiziraju se raznoliki kulturni, znanstveni i privredni skupovi. Tako su između ostalog organizirane izložbe slika (Franjević, Paučić, grupa Kravata, Paden), večer Hrvatskog filma (Čudnovate zgode šegrta Hlapića, Tko pjeva zlo ne misli), predstava Ivane Brlić Mažuranić (Šuma sriborova) i modne revije «Petrinih pletilja». Dva puta se glazbenim nastupima predstavila mlada hrvatska flautistica Ivana Zahirević, angažirana u orkestrima Züricha i Salzburga. Početkom travnja u Bernu i Badenu predstavlja se Miro Gavran, književnik (dramaturg, pisac za djecu, prozaik, filmski i TV-scenarist). Predsjednik HKZ-e, prof. **Ivan Matarić**, imao je čast 4. veljače 2000 svojim glazbenim prilogom na glasoviru obogatiti otvorenje izložbe slika **Ferdinanda Paden** (rođen u Ogulinu 1949, član Hrvatskog likovnog društva u Zagrebu). Bio je to vrlo ugodan spoj slikarstva i glazbe u kojem je prisutna publika uživala.

26. veljače o.g. u Hrvatskom domu (zgrada Veleposlanstva RH, Muri kod Berna) na temu «Hrvatska budućnost» svoja su promišljanja iznijeli hrvatski intelektualci u Švicarskoj (prof. dr. Marko Turina, prof. dr. Davor Pavuna i ing. Zvonko Ljutić). «Ovaj skup» rekao je gospodin Medimorec «trebao bi biti uvodni skup hrvatskih znalaca u Švicarskoj, u koji bi se kasnije uključili pojedinci i hrvatske udruge u Švicarskoj, a u budućnosti i Hrvati intelektualci u ostalim zemljama svijeta». Rasprava o hrvatskoj budućnosti je prva u nizu projekata pod nazivom «Hrvatska u Švicarskoj 2000». Oslikani znak je zaštitni znak projekta.

Veleposlanik Medimorec poziva sve hrvatske udruge i institucije u Švicarskoj i Lichtensteinu da se pod pokroviteljstvom Veleposlanstva u Bernu, Generalnog konzulata u Zürichu, te Konzulata u

Luganu sva događanja unutar hrvatskih udruga (kulturna, sportska, gospodarska, te gostovanja iz Hrvatske, koja na dostojanstven, kulturni i visokostručan način predstavljaju i promiču svekolike vrijednosti hrvatske države i njenih građana) dragovoljno uključuje u projekt «Hrvatska u Švicarskoj 2000».

Mjesto održavanja: Bern, Zürich i Lugano
Vrijeme održavanja: ožujak – lipanj, rujna – prosinac

Središnji dio manifestacije: 20. – 30. svibnja 2000

Vrsta manifestacije:

- **Bern** – šator s turističkim materijalom, degustacija hrvatskih jela i pića, video-projekcije, kulturne priredbe, izložbe slika
 - **Zürich** – Hotel Spiergarten, proslava Dana državnosti, izložbe, promocija hrvatskog turizma i kulinarnog
 - **Buchs** – malonogometni turnir (Hrvatska zajednica Buchs – Werdenberg)
 - **Zürich** – malonogometni turnir, stadion Letzigrund (Udruga hrvatskih nogometnih klubova u CH)
 - **Lugano** – hrvatski tjedan u restoranu Darka Paunović (kulinarnost, izložbe, turistički prospekti).
- Veleposlanik Medimorec umoljava sve hrvatske poduzetnike i udruge koji misle da bi mogli ući u ovaj projekt, neka pošalju točne podatke o svojim programima, kako bi se na vrijeme tiskao grafički privlačan program, plakati i ostali promidžbeni materijali.

Obitelj Medimorec jako je angažirana na polju promidžbe Hrvatske u Švicarskoj, zbog čega stalno oskudjevaju sa vremenom. Teško je bilo naći vremena za makar jedan intervju. Zbog toga smo postavili samo po jedno pitanje bračnom paru Medimorec.

DO: Gospodo Medimorec, u prvim mje-

secima boravka u novoj sredini, što Vas je osobito dojmilo?

Gda. Medimorec: U Švicarsku smo stigli osobnim autom i prvo što sam zamijetila, bila je korektnost vozača. Čim pređete granicu i uđete u Švicarsku osjećate se sigurno, postajete smireni i možete nesmetano uživati u vožnji i krajoliku. Iduće putovanje bilo je avionom, kada sam prvi puta vidjela švicarska polja i oranice iz ptičje perspektive. Sva su pravokutnog oblika i kao da su iscrtana ravnalom. Čini se da je u Švicarskoj sve perfektno uređeno i to mi se jako sviđa. No, taj perfekcionizam nosi sobom i nešto na što se osobno teže privikavam. Ovdje su i posjete strogo planirane i to mjesecima unaprijed. Nema toga da Vam netko dode nenajavljen ili da se spontano nadete s prijateljima u gradu. Možete zamisliti kako to meni, kao Splićanki, teško pada.

DO: gospodine Medimorec, kada bi imali mogućnost da Vam se ostvare 3 želje za budućnosti Hrvatske, što bi iz švicarskog državnog uređenja poželjeli prenijeti u Hrvatsku.

Gsp. Medimorec: Ima puno toga gdje nam Švicarci mogu poslužiti kao uzor, ali raznolikost naših mentaliteta ne dopušta nam da prihvatimo baš sve pozitivnosti švicarske svakidašnjice. Bio bih jako zadovoljan kad bi se ostvarile samo dvije želje. Prvo, veća neovisnost i odgovornost županija (poput kantona u Švicarskoj), a drugo, veći osjećaj zajedništva. Mišljenja sam kako bi se manje toga trebalo odlučivati u Zagrebu, a puno više u županijama ili čak na još nižoj razini, na pr. na razini grada ili sela. Preduvjet za to je naravno svijest o zajedništvu, odnosno svijest o višim ciljevima za opće dobro, koji se mogu samo onda sprovesti ako solidarno na njima poradimo. Podcrtavam riječ «poradimo». Naši ljudi znaju raditi kada to žele i kada su motivirani zajedničkom idejom ili novčanom nagradom. Posebno dobro primjećuje se to kod Hrvata u inozemstvu. Kada bi se u Hrvatskoj radilo s tolikim angažmanom, brzo bi se primijetili pozitivni pomaci, a tada bi došla i novčana motivacija.

DO: Gospodine Veleposlanice, gospodo Medimorec, najljepše hvala na razgovoru. HKZ želi Vam puno uspjeha na putu kojim ste kročili i ostvarenje svih Vaših planova za dobrobit naše Hrvatske.

D. Gaupp

Hrvatska u Švicarskoj
Croatia en Suisse
Croazia in Svizzera
Croatia in Switzerland

Kroatien in **Der Schweiz**

Dr. Domagoj Stojan

U Zagrebu od 7. do 9.10.1999. godine održan je kongres endodontologa koji je organizirao ESE (European society of Endodontics) i Hrvatsko društvo endodontologa. Ovakav skup održava se svake dvije godine i okuplja znanstvenike iz cijeloga svijeta. Tako se pruža mogućnost mladim znanstvenicima predstaviti svoje radove.

Među 65 sudionika našao se i dr. Domagoj Stojan, mladi hrvatski stomatolog iz Švicarske. Na Sveučilištu u Bernu Prof. A. Lussi već duže vrijeme radi na jednoj metodi u endodonciji.

Dr. Domagoj Stojan pripremio je svoju disertaciju na ovoj metodi i odlučio s prof. A. Lussi taj rad predstaviti na kongresu u Zagrebu. Radnja je prošla sva stroga ocjenjivanja komisije i ušla u takmičenje četiri najbolje radnje. U toj konačnici su se takmičili kandidati iz Belgije, Grčke i Švicarske. Ocjenjivačka stručna komisija proglasila je najboljim radom rad dr. Domagoja Stojana.

Tema istraživanja bila je: **«Penetration of pulp canal sealer in dentinal tubuli / a comparative study between manual instrumentation and the NIT-technology»**.

Na samom početku svog izabranog poziva ovaj mladi stomatolog ovom nagradom ulazi i u vrh znanstvenika svijeta.

Ovim putem čestitamo dr. Domagoju Stojanu kao članu HKZ-e, mladom Hrvatu, koji je ovu nagradu dobio u svom rodnom Zagrebu. Želimo mu još puno takvih nagrada i uspješan budući rad kao stomatolog a posebno kao znanstvenik.

Godišnji ples u Bernu

U lijepoj dvorani hotela «Bern» u samom gradu Bernu, ogranak HKZ-e «Bern», održao je 19. veljače 2000.g. svoj tradicionalni 19. godišnji ples. Dvorana ispunjena do posljednjeg mjesta govori da i ovaj način druženja u Bernu treba i nadalje njegovati. Orkestar pod vodstvom gospodina Iva Crmarića zadovoljio je svojim programom. Iznenadenje večeri bila je švicarska ženska grupa, koja je svojim pjevačkim umjećima oduševila posjetitelje. Chorus Croaticus ponovno je obogatio program i pokazao napredak u svom radu. Dobro raspoložena publika ispunjavala je bez predaha plesni podij. Organizatori su pripremili bogatu tombolu i raspoređili sretne dobitnike. Uspjeh ovog plesa je pokazatelj da se može i sa manje poznatom glazbenom grupom zadovoljiti posjetitelje. Ogranku HKZ-e «Bern» želimo i nadalje ustrajnost i uspjeh u organizaciji budućih plesova u Bernu.

Chorus Croaticus predstavio je početkom travnja 2000.g. svoj novi CD. Još jedan napredak u njihovom marljivom radu. Čestitamo!

Uredništvo

TERMESSELCE

- program za menadžere
- antistres program
- program za mršavljenje

- tretman sportaša
- beauty program
- fizikalna terapija

globtour zagreb

TRAVEL AGENCY

Trg N.Š. Zrinskog 1, 10000 Zagreb

Tel. 00385 1 481 00 19 / 20 / 21 Fax 00385 1 481 22 77

e-mail: info@globtour.hr www.globtour.hr

snimio: Tomislav Kukalj

Gospoda Konzul Vesna Rudić-Marković sa suprugom

Prof. Ivan Matarić

Dobrodošla 2. generacija

Slijedeći tradiciju plesa i programa Hrvatske kulturne zajednice, organiziran je i ovogodišnji bal. Po prvi put jedna novina, o kojoj se mnogo «pisalo», stvaran ulazak i Švicarsko društvo. To je razlog da je bal nazvan hrvatsko-švicarski. Polako se ide korak naprijed i postižu se željeni rezultati. Kao i prethodnih godina i ovogodišnji bal HKZ-e, prošao je dostojanstveno i elegantno. Uz svoje članove i prijatelje na balu smo pozdravili i ugledne goste: Veleposlanika RH iz Berna gospodina Miroslava Međimorec sa suprugom, gospodu Konzul Vesnu Rudić-Marković sa suprugom, prof. Marinka Šišak, gospodu Višnju Cerić, gospodu Jasnu Steuder i mnoge druge članove, prijatelje i simpatizere HKZ-e. Uobičajeni doček s aperitivom u «Gobelin» dvorani uz glazbeni prilog prof. Ivana Matarića prošao je ugodno i naravno prekratak za sve razmjene dobrodošlice. Na ulazu u kristalnu dvoranu, malo iznenađenje, predsjednik HKZ-e prof. Ivan Matarić daruje svakoj dami ružu kao znak pažnje. Tihom glazbom prof. Matarića za vrijeme večere, ugođaj je bio optimalan. Kratke pauze između dijelova večere iskoristili smo i ponudili kratki program, koji je moderirala mlada Švicarka-Hrvatica gospodica Sanja Mahler.

- Prof. Marinko Šišak uputio nam je nekoliko riječi o važnosti očuvanja hrvatskog identiteta, naročito misleći na 2. generaciju Hrvata u Švicarskoj. Potaknuti smo njegovim mislima i iskoristit ćemo ovu temu za jedno predavanje u okviru HKZ-e.

- Na balu smo predstavili hrvatsko vrhunsko vino DINGAČ, proizvedeno u vinariji Ive Skaramuča. Ovo je vino dobilo u Zürichu 9.9.1999. godine priznanje EHRENDIPLOM (prilog preslik diplome). Nažalost proizvođač nije mogao biti nazočan na balu iz opravdanih razloga.

- Kao poseban prilog ovom balu organizirali smo modnu reviju. Iz bogate i raznolike tradicije ručnog rada u Hrvatskoj, modna dizajnerica Mina Petra izabrala je za svoj stvarateljski rad pletenje i vezenje. U suradnji s marljivim i nadarenim pletiljama nastali su atraktivni i modno dizajnirani odjevni predmeti od vune i konca. U jedinstvenoj radionici umjetničkog obrta u srcu Zagreba, spajanjem tradicionalnog i modernog u oblikovanju suvremenog odijevanja PETRINE PLETILJE stvorile su novi i originalni proizvod HRVATSKI SUVENIR podoban za svaki ukus. Ovaj prizvod je od hrvatske gospodarske komore dobio priznanje «izvorno hrvatski proizvod» Modeli koje smo vidjeli bili su predstavljeni na 50-ak izložbi širom svijeta: Zagreb, Wien, Graz, Salzburg, Mainz, Düsseldorf, Frankfurt, Ried, Rim, New York, Tokyo, Atlanta, Tel Aviv itd. Publika na balu nagradila je pljeskom ovu modnu reviju, kao i ovaj način širenja naše kulture.

- Grupa Švicaraca koja redovito dolazi na bal, i ove godine je pripremila svoj prilog. Tema je bila, pismo oca iz inozemstva upućeno sinu koji čeka očev povratak. Tekst su čitali pojedinci na hrvatskom, i dobro ga uvijek zbal, da se kod nekolicine nije primjetio niti švicarski naglasak.

Nestrpljivo se čekalo otvaranje bala. Poslije pozdrava članovima i uglednim gostima zamolili smo Veleposlanika gospodina Međimorca, da sa suprugom otvori bal. Nije trebalo nikoga pozivati, plesni podij bio je ubrzo tiješan. Ove godine izabrali smo jedan internacionalno poznat orkestar. Orkestar «Emser» već 15 godina nastupa na poznatim svjetskim pozornicama, radio i TV-programima, balovima itd. Ovogodišnji bal otvoren je klasičnim melodijama, da bi se ubrzo izmjenili poznati svjetski ritmovi. Uživalo se i plesalo na jedan malo drugačiji način, ali blizak sredini u kojoj živimo i razini HKZ-e. Nastojat ćemo ubuduće zadovoljit i ostale ukuse i želje članova i prijatelja HKZ-e. Bal je primjer ulaska u švicarsko društvo i širenja hrvatskog kulturnog identiteta. Nije slučajno da se već treći put zapaža ime «Kroatische Kulturverein», pristupaju nam visoki europski dužnosnici (koji odsjedaju u Dolderu i sudjeluju na poslovnim sjednicama) raspituju se o Hrvatima, žele kontakte itd.

HRVATSKO ŠVICARSKI BAL

Ivan i Sanja – najava programa (lijevo)

Veleposlanik Miroslav Medimorec sa suprugom (dolje)

primjer: Jedan dužnosnik Švicarske vlade, vidjevši pis «Hrvatsko-švicarski bal», došao je pozdraviti Vele-anika RH i s njim razmjenio nekoliko korisnih mišljenja. Ovaj mali primjer može imati veliku važnost u datom utku za Hrvate u Švicarskoj.

oliko citata iz knjige utisaka HKZ-e:

elika nam je čast – mojoj supruzi Vedrani i meni – što dobili Vaš poziv i uzeli učešće u ovogodišnjem Hrvatsko-švicarskom balu. Svakako treba zadržati i očuvati tradiciju, koju gaje svi uljudni Europski narodi, i mi Hrvati dio Europske porodice naroda. Veselim se i sličem Hrvatskom balu! **V. I M. Medimorec**

hvaljujemo na toploj dobrodošlici i divnom balu. Ukoliko naša prisutnost kao predstavnika Generalnog Konzulata u Zürichu i minimalno pridonijela nastavku i njegovanju tradicije hrvatsko-švicarskog bala i iduće godine se mo. S poštovanjem i zahvalnošću

ravko i Vesna Rudić-Marković

liko mi je zadovoljstvo biti nazočan večeras na Hrvatskom balu. Hrvatska kulturna zajednica je ovu večer i ovaj dio Švicarske učinila vrlo ugodnim i za sve koji smo ivali «kao da smo doma». Čestitamo na dobroj organizaciji i želim Hrvatskoj kulturnoj zajednici u Zürichu još go sličnih susreta i uspješnih akcija u promicanju hrvatske kulture. **Marinko Šišak**

ahvaljujući pozivu i poruci Dr. Aleksandra njavi upoznala sam se hvalevrijednim dogama Hrvatske kulturne dnice i sada uživam u tsko-švicarskom balu odnom društvu organizatora. Nadam se da ću deće godine dovesti atelje iz Zagreba. m Vam puno uspjeha du. Hvala na ugodnoj eri! **Višnja Cerić**

Modna revija (lijevo)

valjujemo svim članovima i prijateljima koji su ržali bal, naročito onikoj su dragovoljno elovali u organizaciji gramu. Hrvatsko-švicarski bal dokazao je da tvaraju vrata u švicarsko društvo. Opravdao je želju ova i razmišljanje Upravnog odbora iz 1994./95. godi-Bal nije potrebno blatiti i bojkotirati, nego razmišljati o gramima koji će zadovoljiti sve slojeve članova i prijatelja. HKZ-e i konačno ostvariti dio integracijskog programa ata u Švicarskoj. Bal ne isključuje ostale programe, ali takav je potreban.

hrvatsko-švicarski bal u Dolderu, 24. veljače 2001. godine!
Mirjana Magazin

Priča o ocu i sinu – Švicarci

Svi plešu (dolje)

Od Stepinca do Veselice i Blaškića

Zapanjujuća je brzina kojom je šokantna osuda hrvatskog generala Blaškica, nakon kratkih i burnih protesta, zaboravljena u hrvatskoj javnosti, a u hrvatskim medijima potisnuta poplavom trećerazrednih «senzacija» koje očito nemaju drugu namjeru nego zabavljati puk po sistemu «kruha i igara». Igara ima dovoljno, zabavljačko-političkih i onih drugih, s kruhom je situacija na žalost malo teža. Činjenica da nisu u stanju ispuniti olako davana predizborna obećanja, kao i činjenica da im biračko tijelo ta obećanja nije spremno zaboraviti, duboko su iznenadile hrvatske političare. No, to je jedna druga tema. Za sada nam ostaje samo pratiti što će smisliti kandidati na prvim slijedećim izborima – u Zagrebu – ne bi li im građani još jednom povjerovali.

Usvezi sa zaboravljenim Blaškićem bilo bi za očekivati da se i hrvatsko i međunarodno pravosuđe zabrinu nad činjenicom da nitko nije uspio uvjeriti hrvatsku javnost u njegovu krivnju. Ako je točno da general Blaškić nije osobno pocinio nikakvo kazneno djelo, da ga nije naredio, da ga nije presutio niti prikrivao, onda je general Blaškić u očima i srcu svakog normalnog čovjeka nevin, nevino osuđen i žrtva političkog suđenja. Ostaje otvoreno pitanje zašto jedan sud koji je osnovan u dobroj namjeri (i sjećamo se, njegovom osnivanju baš su se Hrvati (!) najviše radovali), proizvodi političke osuđenike i nove mučenike. Svatko imalo razuman zna da to nije put uspostave povjerenja u pravdu, pravo i pravnu državu na ovim prostorima. Za Hrvate ovakove osude nisu novost, oni su naučili da ih tuđa vlast sudi na doživotnu ili dugogodišnju robiju samo zato što su Hrvati. Od Stepinca do Veselice i sada Blaškića, hrvatska je povijest prepuna političkih suđenja i njihovih žrtava.

Ako je hrvatski general Blaškić ratni zločinac, onda je naše pravo znati koje zločine je počinio i za što je dobio 45 godina robije. Po onom što je do sada obznanjeno, uključujući i obrazloženje presude, on bi pred svakim normalnim američkim ili europskim porotnim sudom bio oslobođen. Da je kojim slučajem general Blaškić američki, engleski ili francuski državljnin, vlade i pravosuđa tih zemalja pokrenule bi nebo i zemlju da dokažu njegovu nevinost i zaštite svog generala. Zar ne bi to mogle i hrvatska vlada i pravosuđe. Da nam ili pojasne njegovu krivnju ili da ga kao slobodnog građanina dovedu kući. Zbog pravde, prava i pravne države.

Aleksander Kršnjavi

BLEIBURG!

Vizijo vječna tragičnog usuda:

Od razdrtog crven-bijel-plavog barjaka

Branismo samo bijelo

Za pokrov mrtvaca.

Oh, crna sjeno bijelih barjaka,

Ko žig sramote

Kopkaš nezacijeljenu ranu

U neutješivu srcu svakog Hrvata!

...Bleiburg je počeo daleko prije onog tragičnog Svibnja 1945., i trajao kroz nekoliko desetaka godina nakon onog Svibnja... Možda je trajao sve do u godinu 1990., sve do u ove naše dane, kada se, konačno, mnogi Hrvati usuđuju priznati, da su i njihovi dragi ostali negdje na Bleiburgu. Dosad su ih morali zatajivati. Umiralo se, jer su neke okrutne, mračne sile htjele izbrisati naš Hrvatski narod s lica ove naše drage i svete Grude...

Vinko Nikolić

Redatelj **Jakov Sedlar** snimio je prvi hrvatski film «Četverored» o najvećoj tragediji u povijesti hrvatskog naroda. Kako neki stručnjaci kažu, film je tehnički loš, mogao je biti kvalitetniji! To ne znači da se ne treba o ovoj tragediji pisati, osvjetljivati istina i nadalje snimati filmove. Istina koliko god bila za nekoga gorka, netreba se zatajivati. Za tisuće obitelji, Bleiburg je ostao vječna zagonetka. Istinu o Bleiburgu treba razotkriti, kako se ova tragedija ne bi više nikada ponovila.

M.M.

Šuma sriborova

U okviru svojih ponuđenih programa Veleposlanstvo RH iz Berna i Hrvatska dopunska škola u Švicarskoj organizirali su niz predstava «ŠUMA STRIBOROVA» u nekoliko gradova Švicarske. Ovaj mali dar namijenjen je učenicima HDŠ-e i obilježavanju 10-obljetnice HDŠ-e u Švicarskoj.

Ivana Brlić Mažuranić, unuka hrvatskog bana Ivana Mažuranića jedna je od naših najznačajnijih predstavnica dječje književnosti. Njezine pripovijetke tematski su vezane za usmenu pučku književnost. Jedna od tih je Šuma Striborova. U njoj je na vrlo zanimljiv način opisana snaga majčine ljubavi.

Interview Baruni

Mlade Hrvatice i Hrvati ispunjavaju do zadnjeg mjesta hrvatsku diskoteku, u kojoj gostuju poznati sastavi za «mlade». 26. veljače 2000.g. gostovali su **Baruni** iz Zagreba u hrvatskoj diskoteci **Scala Blue** Zürich-Rümlang.

TK: **Koliko članova svira u sastavu?**

DB: *Pet*

TK: **Dečki, kako se zovete i koje instrumente svirate?**

DB: *Članovi sastava su:*

- Danijel – svira tamburu i glavni je vokal
- Dubravko – svira tamburu i gitaru
- Zvonimir – također gitaru
- Jadranko – bas gitaru
- Miroslav – svira bubnjeve

TK: **Kada je osnovan sastav?**

Ova jednostavna priča, privukla je veliko zanimanje učenika i djece nižeg uzrasta. Gospođa Slavica Jukić uvjerljivo je pričala tekst, djeca su je pažljivo slušala i slijedila priču. Glazbena pratnja gospodina Ladislava Tulač upotpunila je program. Priredba ovakove vrste nije bilo u Švicarskoj, iako bi bilo poželjno, uvrstiti ih u programe rada HDŠ-e. Poznato nam je da je interes roditelja za kulturni i obrazovni razvoj njihove djece nezadovoljavajući, što se nikako ne bi smjelo prečuti od svih onih struktura koje mogu utjecati da se ovo stanje popravi. U Arbonu, 22. ožujka 2000. priredba je bila dobro posjećena iako je bio radni dan. Izbrojena su 94 lica, što djece, što odraslih. Primjerno za jedno malo mjesto, iako se mora reći da su priredbu podržali roditelji i učenici iz šest HDŠ-a u bližoj okolici.

DB: *1991. godine*

TK: **Tko je sastavu dao ime Baruni?**

DB: *To je bio Tomislav Ivčić. Svirali smo s njime na dočeku Nove 1993. godine.*

TK: **Kako dugo ste svirali sa Ivčićem?**

DB: *Do njegove tragične nesreće. Nakon toga radili smo dvije godine sami. Onda nas je našao Miroslav Rus koji za nas piše već četiri godine glazbu, tekstove itd.*

TK: **Koliko albuma ste do sada izdali?**

DB: *Ukupno četiri.*

TK: **Da li je ovo Vaš prvi nastup u Švicarskoj?**

DB: *U Švicarskoj smo drugi put. Imali smo nastupe u Kanadi a često smo u Njemačkoj i Austriji.*

TK: **Nabrojite nam nekoliko hitova.**

DB: *«Neka pati koga smeta, Hrvatska je prvak svijeta», «Dobro mi došla stara ljubavi.», «Kada Sava krene prema Brodu»*

TK: **Zahvaljujem se na razgovoru i želim Vam i nadalje uspjeh!**

TK: *Tomislav Kukalj* DB: *Danijel Banić*

Biti identičan sa samim sobom

Biti identičan, znači isto što i biti isti. Tko je isti sa samim sobom? Doslovno shvaćeno svatko, tko ne vodi dvostruki život. Ali pod pojmom «identitet» podrazumijeva se još i nešto drugo, naime ravnoteža između tijela, duše i duha, harmonija osjećaja i mišljenja. Identitet je nepokolebljiva samosvijest zrelog čovjeka, koji je sam sa sobom načisto.

Toliko ljudi ima koji nisu sami sa sobom načisto, koji nikada nisu uistinu oni sami. Njima nedostaje duševno središte, jedno karakterno težište. Ljudi koji to nemaju, stalno su u potrazi za svojim identitetom. A to su očito mnogi ljudi, jer kako si inače objasniti priliv mase ljudi u apsurdne sekte u Americi. U Hrvatskoj su to trenutno stotinjak političkih stranaka, a među Hrvatima u Švicarskoj nebrojene udruge.

Tko otvorenih očiju ide kroz život, stalno se susreće sa ljudima koji imaju probleme identiteta. Znakovi pokazatelji za to su neuravnoteženost, nespokojsvo, nezadovoljstvo sa okolinom i samim sobom.

Načelno se može imati razumijevanje za to. Jer kada ne bi imali snove, kada ne bi imali želju za promjenama i poboljšanjem naših životnih prilika, onda bi to bila rezignacija. Ali, ne smijemo biti sanjari, koji će svoj životni vijek provesti u trci za iluzijama. Moramo biti razumni, to znači ekonomski upravljati našom životnom energijom, moramo težiti realističnim ciljevima. To istovremeno znači da uvijek moramo biti spremni na kompromise. Slikovito rečeno, ne moramo obavezno tražiti novi stan, možemo i naš stari novo namjestiti.

Kako možemo postati sami sa sobom identični. Prvi korak predstavlja nesumljivo da sami sebe akceptiramo. Identitetu pripada i spoznaja što je moguće i primjerno. Uvijek iznova primjećujem koliko ljudima upravo to nedostaje. Previše ljudi pokušava uporno činiti upravo ono, što stvarno ne mogu (neznaju) ili ne bi trebali. Zašto grabiti za zvijezdama? Njihova frustracija zagorčava život ne samo njima samima, nego i njihovoj okolini.

Postoji još jedna važna strana identiteta: moral i poštenje. U našem vremenu, u kojem su mnoge stare vrijednosti izgubile na važnosti, gube se granice i pojmovi o tome što se pristoji, a što ne.

Pod krilaticom «sloboda tiska» izgovorene su mnoge laži, oklevetani ljudi, iskrivljeno prikazani mnogi događaji. Kada bi si uzeli vremena «pročakati» po životu upravo tih izvjestitelja «senzacionalista» shvatili bi zašto oni to rade. U njihovoj vlastitoj kući (stvarnoj i duhovnoj), nered je toliki da im je jednostavnije mesti pred tuđim vratima. Pa ako je to još i dobro plaćeno (novcem i/ili funkcijama), onda se dvostruko isplatilo!

I što da zaključno poručimo onima koji su se prepoznali u ovom opisu? Najteža kletva moje stare majke upućena Srbima na početku rata u Hrvatskoj – «dabogda se sami sobom pozabavili» - bila bi možda ipak preteška, kada znamo kakvim je plodom urodila. Zato im preporučujem molitvu nepoznatog autora:

«Bože daj mi smirenost u prihvatanju stvari koje ne mogu promijeniti, daj mi hrabrost da promijenim stvari koje mogu promijeniti i mudrost da razlučim jedno od drugoga.»

D. Gaupp

Diskoteka Scala Blue
Klotenerstrasse 10, Rümlang
Hrvatske estradne zvijezde
Live-koncerti subotom

srijedom i četvrtkom 18–02,
petkom i subotom 20–04 nedjeljom 18–02

DO u posjeti kod Janice Kostelić

Crtež: Ivan Ivić

I oni čitaoci koji nisu posebno zainteresirani za skijaški šport, znaju za Janicu, jednu od najmlađih vrhunskih sportašica u svjetskom kupu i poznati skijaški talent iz Hrvatske. Janica je pobudila pažnju športske javnosti najprije uspjesima u juniorskim svjetskim prvenstvima. Prošle zime, u njezinoj prvoj sezoni svjetskog kupa, osvojila je, kao jedna od najmlađih pobjednica u povijesti tog vrhunskog natjecanja u alpskom skijanju, prvo mjesto u kombinacijskoj disciplini (slalom i spust) u St. Anton-u, Austrija. Ovu sezonu Janica je počela fulminantno, u prvih 6 slalomskih vožnji bila je pet puta najbrža, i vodila je uvjerljivo ne samo u svojoj specijalnoj disciplini slalomu, nego i u ukupnom poredku u kojem se računaju bodovi iz svih disciplina. Ta mlada hrvatska skijašica pripada svjetskom vrhu u svim alpskim disciplinama, a zbog svoje svestranosti svrstava se u vrlo rijetke talente koji se pojavljuju tek svakih 5 do 10 godina. Na sportskim stranicama novina čitamo o "trijumfu Hrvatice Janice Kostelić u Sestriere", ili "Janica Kostelić izvozila na teškoj Luc-Alphand pisti dva puta najbolje vrijeme i pobijedila sa 1,78 sekunde prednosti ispred Norvežanke Trine Bakke i sa 2,39 sekunde prednosti ispred Austrijanke Sabine Egger – prednost koje u ženskom slalomu nije bilo zadnjih 20 godina". Janičin uspjeh je tim više začuđujući, što ona dolazi iz zemlje sa slabim prirodnim i inim uvjetima za alpsko profesionalno skijanje, sport u kojem zbog svojih specifičnih uvjeta do-

miniraju alpske zemlje. Dok na pr. u Austriji postoje posebne škole za mlade skijaške talente, u kojima je omogućeno normalno školovanje uz najbolje moguće uvjete za trening, Janica je mogla samo preko vikenda skijati, a iz financijskih razloga je noćila u autu da bi mogla sudjelovati na svjetskim juniorskim prvenstvima.

Janica je letjela po pisti, hrvatske novine su otkrile skijaški šport, a u gledalištu (kod cilja) zavijorile su se porred austrijskih, švicarskih i hrvatske zastave. I onda, užasna slika pada. Trenutak kada nam se činilo da smo prestali disati od straha za Janičin život i njeno zdravlje. Koje olakšanje kada je rečeno kako je ozljeda doduše teška, ali ne toliko da bi zauvijek zaustavilo karijeru ove talentirane mlade djevojke.

Janicu je u bolnici u Basel-u operirao svjetski poznat specijalist za športske ozljede dr. Müller. Pokušali smo doći do Janice dok je još ležala u bolnici. Bolnički personal uputio nas je na gospodina Težaka, koji koordinira posjete i brine se o Janici. Zbog velikog zanimanja za njezino zdravstveno stanje bilo je potrebno puno strpljenja dok smo konačno uspjeli uspostaviti telefonsku vezu.

Janica je ubrzo bila otpuštena iz bolnice, ali je morala dnevno dolaziti na terapije i kontrole. Za to vrijeme boravila je kod obitelji Težak, koja se o njoj zdušno brinula, a gdje smo i mi bili vrlo srdačno

dočekani i ugošćeni. Janicu smo posjetili četiri dana nakon njenog 18-tog rođendana. Kako se osjeća? Malo je žalosna da je daleko od svoje obitelji i prijatelja, ljuta što ne može sudjelovati u natjecanjima, ali i sretna da će uskoro kući, te puna optimizma kako će još ove godine započeti sa treninzima i priprema za slijedeću skijašku sezonu.

Nakon što smo ukratko predstavili HKZ-u i nas osobno, te joj predali mali simbolični dar dobili smo dozvolu Janicu oslovjavati sa ti.

DO: Tvog tatu poznam iz mojih skijaških dana u Hrvatskoj. Bio je svestran sportaš, plivač u Mladosti, rukometni reprezentativac, ali prije svega zaljubljenik u skijaški sport. Gipsa se moglo sresti na Sljemenu (za neupućene: lokalni naziv za brijeg Medvednicu iznad Zagreba) i pri najlošijim snježnim uvjetima, i znali su ga svi koji su zimi na daskama uzne-miravali planinare na tom popularnom zagrebačkom izletištu. Kad smo mi mladi gledali skijaška natjecanja, a na startu se nalazio Gips, onda su se čuli komentari: «pazi ide Gips, on bu ili bil prvi, ili bu se strgal ». Gips nije bio uvijek prvi, pa je tako i došao do svog nadimka. Jesi li ti naslijedila njegovu neizmjernu volju, upornost i bezkompromisnu natjecateljsku ambiciju?

Janica (nasmijala se): Što se tiče lomo-va, tu ima veze između njega i mene. A i moj brat Ivica ima trenutno, isto kao i

ja, povrijeđeno koljeno. Jako je dobar skijaš, samo se u muškoj konkurenciji teško probiti. Osim toga je zadnje tri godine imao peh, tri puta se povrijedio.

DO: Kada si počela ozbiljno trenirati skijanje?

Janica: Počela sam skijati sa nekih 5 godina, ali sam to doživljavala kao zabavu. Tata je trenirao brata, a ja sam naravno išla s njima. Upoznala sam neke curice, sklopila prijateljstva, pa mi je to postalo zanimljivo. Ozbiljno trenirati počela sam sa 10 godina. Tata je bio trener «Ski klub Zagreb», pa je trenirao i brata i mene. često sam se natjecala sa Slovencima u kategoriji cicibana, a kada sam prešla u mlađe djevojčice, počela sam ići na europsko i svjetsko prvenstvo u Italiji.

DO: Skija li i mama?

Janica: Ne. Ona zna skijati, ali većinu vremena provodi umirući od straha dok gleda nas.

DO: Kako uspijevaš spojiti školu i šport?

Janica: Kada sam bila u osnovnoj školi, natjecanja su bila uglavnom subotom i nedjeljom. Koji puta smo već petkom odlazili na skijanje i škola je uvijek imala puno razumijevanja za to.

DO: Znači li to da nisi imala svaki dan trening, kao u zemljama iz kojih dolaze vrhunski takmičari?

Janica: Ne, ne, nije to bilo tako ozbiljno. Kondicijski trening – suhi trening – imali smo 3 puta tjedno, a skijanje, kako rekoh subotom, nedjeljom i eventualno petkom. Tako je to išlo do srednje škole. Tada sam u školi pazirala jednu godinu i skijala se cijele sezone. Onda sam upisala dopisnu trgovačku školu, gdje sam još uvijek na prvoj godini, jer nemam baš previše vremena za učenje. Sada mi se pružila prilika da se malo više potrudim oko škole. U drugim sportovima lakše je spojiti treninge i nastavu u školi. Teniskih igrališta ima koliko hoćeš, a za skijanje se mora ići u Austriju.

DO: Na kojim terenima treniraš najčešće?

Janica: Uglavnom na glečeru Tuxer (Tuxertal, blizu Innsbruck-a). Tamo smo u svibnju i lipnju, a onda opet u rujnu i listopadu. U listopadu na tim terenima bude velika gužva, svi se bore za staze. Zna biti i do 60 reprezentacija iz cijelog svijeta, od Norvežana preko Kanađana, do Amerikanaca.

DO: Da li treniraš u okviru neke reprezentacije, možda sa Slovencima?

Janica: Ne, ne, uglavnom treniram sa tatom i bratom. Koji puta treniramo zajedno sa Slovencima, ako smo na istom terenu, a koji puta se mogu priključiti nekoj stranoj reprezentaciji, s obzirom da sam sama.

DO: Znači li to, kako vi osobno snosite sve troškove?

Janica Kostelić (rođena 05.01.1982)

sa 5 godina počela skijati, sa 10 godina takmičiti.

- 1997 Svjetsko prvenstvo juniora – 2. mjesto
- 1997 Svjetsko prvenstvo u kombinaciji – 2. mjesto
- 1997 Svjetsko prvenstvo Super G – 3. mjesto
- 1997 Fis-Rennen Super G – 1. mjesto
- 1998 CH prvenstvo u spustu – 1. mjesto
- 1998 Olimpiada Nagano u kombinaciji – 8. mjesto
- 1998/1999 Svjetski kup, slalom – dva puta 3. mjesto
- 1998/1999 Svjetski kup, kombinacija – 1. mjesto
- 1999/2000 Svjetski kup, slalom – 4. mjesto
- 1999/2000 Svjetski kup, spust – 6. mjesto
- 1999/2000 Svjetski kup, super G – 7. mjesto
- 1999/2000 Svjetski kup, veliki slalom – 4. mjesto
- 1999/2000 Svjetski kup, slalom – 2 puta 1. mjesto
- 1999/2000 Svjetski kup, St. Moritz – pad i povreda koljena

Janica: Na početku nam je bilo teško, ali sada imam sponzore, na pr. Jamnica, Hrvatska turistička zajednica, CRONET, RENAULT i OMV Istra. Skije, vezove i cipele imam od Salamona, oni su zbilja najbolji.

DO: Kod individualnih športskih disciplina nerijedak je slučaj da jedan roditelj vrlo ambiciozno forsira dijete, kao što je to bilo kod na pr. tenisačica Stefi Graf, Martine Hingis ili skijaša Girardelli-a. Kako si ti doživljavala svoga tatu kao trenera?

Janica: Moj se tata cijeli život bavio športom i sve živo zna. On nikada nije vršio pritisak na mene, a to nije ni bilo potrebno, jer ja jako volim skijanje. Ono što ne volim, to je kondicioni trening, ali jasno mi je da je to dio športa kojim se bavim, i da to jednostavno moram raditi, ako želim biti uspješna.

DO: Znam da je tvoj tata Gips odličan skijaš, ali danas se toliko toga promijenilo u svijetu skijanja, od tehnike vožnje do tehnike materijala. Da li se bavite mišlju angažirati profesionalnog trenera?

Janica: Moj je tata bio u B reprezentaciji Jugoslavije i boljeg učitelja za sada ne

trebam. Sigurno me neće moći još jako dugo trenirati, već s obzirom na njegove godine, ali do tada ću ja nadam se biti dovoljno dobra i znati sama odlučiti.

DO: To su lijepe riječi pohvale tati, koje će ga sigurno veseliti. Ove sezone mnogo je natjecatelja prešlo na takozvane carving skije. Što se promijenilo u tehnici vožnje i materijalu?

Janica: Danas su slalom skije kraće od prijašnjih i imaju jaki tajlirung (suženje u sredini, opaska DO). U ženskom skijanju su svi prešli na njih, dok u muškom skijanju većina starijih voze na dugačkim daskama, a mlađi su prešli na kratke. Moje su skije prošle godine bile 183 cm, onda sam prešla na 176 cm. Ova sezona je počela u Americi gdje su tereni blagi i dok su druge jurile, ja sam se mučila na svojim dugačkim skijama. Jedan dan sam odlučila probati te nove carving skije i vrlo sam se brzo priviknula na njih, tako da sam već prvu trku vozila na njima. Što se tiče tehnike vožnje još uvijek važi princip ispravnog opterećenja skije.

DO: Znači, nije potrebna neka nova tehnika skijanja?

Janica: Ma ne, potrebna je samo vježba,

odnosno vrijeme da se na njih nauči, nekom to ide brže a nekom sporije.

DO: Ova sezona je počela sa serijom teških povreda, pored tebe sezona je završena i za Norvežanku Kristiansen i mladu Austrijanku Berger. Mnogi eksperti smatraju da su novi materijali odgovorni za to.

Janica: *Puno se diskutiralo što je krivnja za padove, da li skije, pločice (ispod veza, opaska DO) ili tehnika vožnje? Međutim, ja okrivljujem samo organizatore. Prošle godine su staze za ženski svjetski kup bile vrlo lagane, tako da je o poredku manje odlučivala tehnika vožnje, a više servis i kvaliteta materijala. Bolje skijašice su tražile nešto zahtjevnije piste. Sada, kada nas se toliko ozlijedilo, glavni šef koji to sve vodi, Kurt Hoch, rekao je "što su tražile, to su dobile". Lani se niti jednoj skijašici nije ništa dogodilo, a ove godine tolikima. Ipak bi se trebala naći neka sredina između te dvije krajnosti.*

DO: Športske priredbe postale su pravi biznis, kojem je sve podređeno. Postoji li neki sindikat skijaša, koji bi mogao zahtijevati određene promjene, ili na pr. prekid trke kad su vremenski uvjeti takvi da postoji veliki rizik za pad i time tešku povredu?

Janica: *Na žalost ne. Ako netko ne želi voziti, ne mora, ali je onda diskvalificiran.*

DO: Reci nam nešto o odnosima među skijašicama u svjetskom vrhu. Imaš li među njima prijateljica, ili su, radi konkurencije, prijateljstva rijetka?

Janica: *U mojoj generaciji, sa kojima skijam već 6 i više godina, imam prijateljica među Slovenkama i Austrijankama. Ipak Slovenke su mi bliže, već i radi jezika. Sa starijima se poznajem i to je sve.*

DO: Poznato je kako skijaši koji su jaki u tehničkim disciplinama (slalom, veleslalom) izbjegavaju opasni spust, ili ga voze oprezno da se ne bi ozlijedili. Ti si, barem u ovoj sezoni najjača u slalomu. Da li radiš neku računicu gdje možeš sakupiti najviše bodova i čuvaš se za onu trku koja ti najbolje odgovara?

Janica: *Ja se nikada ne čuvam, ni sebe ni svoju snagu. Nemam straha ni u jednoj disciplini i uvijek dajem maksimum od sebe. Uvijek sam trenirala više onu disciplinu u kojoj sam bila slabija. U slalomu sam uvijek bila dobra, onda sam se poboljšala u veleslalomu, a prošle sam godine više trenirala Super G, neko spust, tako da sam se i tu popravila.*

DO: Imaš li posebne idole u športskom

svijetu, ako ne u skijanju onda u nekom drugom športu?

Janica: *Ne.*

Težak: Ima, Šuker u nogometu, i ... neću reći, ja znam čuvati tajnu. Voli gledati vaterpolo, samo toliko.

Tu primjedbu gospodina Težaka, Janica je popratila vrlo zvučnim i srdačnim smijehom, a mi nismo dalje propitivali, neka ostane nešto i za drugi puta.

Zahvaljujemo obitelji Težak na gostoprимstvu, a Janici na odgovorima i strpljenju, uz iskrene želje za brzi oporavak i uspješan nastavak skijaške karijere.

Osvin Gaupp

Jedna gastarbajterska....

Joko je cijeli dan nekako nervozan. Ne voli baš nedjelju. Radnim danom zaokupljen je poslom pa i ne razmišlja o svom usamljeničkom, gastarbajterskom životu, ali nedjeljom — Bože sačuvaj. Eto,

subotom recimo, bar skokne u trgovinu, opere veš, skuha nešto — ali nedjeljom, brate mili, baš ništa. Hvala Bogu, jutarnja misa bar mu malo uljepša dan, vidi raju, ali ove, nedjeljne večeri ga ubijaju. Niti jedna utakmica Bundeslige, a na HTV-u neka posrana opera. U takvim trenucima hvata ga sjeta pa prst u uvo i

okrene svoje, tamo daleko u Hrvatskoj. No neki se čudan glas javi s druge strane.

— *Ala jel' to Jožici?*

— *Nije. Čulo se s druge strane žice.*

— *Pa što onda dižeš slušalicu, bleko jedan!* Izdere se Joko i prekine. Mogao je i pretpostaviti da nisu njegovi. Njegova se Anda ne javlja s *molim*, nego čim primi slušalicu zatuli unutra aaaaa ko je tamo. Tako je bilo i ovaj put kad je Joko ponovno okrenuo broj, polako u glavi razmišljajući o brojevima. Anda zna već po navici da nedjeljom oko 5 zove njen dikan pa odmah trči na telefon. Razgovor isto ide po istom rasporedu. *Boli li ikoga, idu li u školu....* Već su petu godinu u Zagrebu, u Sesvetama. Joko je napravio pravi *biznis* kad je početkom devedesetih kupio to zemljište. Na kraju razgovora obično bi tražio od Anda da mu da *onog najstarijeg*. Jerko je bio na prvoj godini Fakulteta za promet, najtežeg u Zagrebu i kao takav bio je čačin ponos. *Knjigu u ruke pa nećeš morati grbačiti po bauštelama kao ja* — znao bi reći Joko za svog urlapa o Božiću ili Uskrsu.

— *Pa kako je u školi sokole?*

— *Ma dobro je* — odgovorio je mladenački glas s druge strane — *samo mi je neugodno jer samo ja dolazim na fakultet Mercedesom, svi ostali dolaze tramvajem.*

— *Sine, samo ti uči, kupit će čača i tramvaj* — odgovori Joko.

Potom svima poželi lijepu večer i time prekine razgovor; držeći se one stare: *telefon je za dogovor, a ne za razgovor.*

(ii)

KRMIECKA MUKA, GRIEH I POKORA

Orat
kopat
orat
kopat
Sijat
žet
Vijat zrnje
a trnje
mlet
Čuda stet
a malo
storit

krvav
puot
potit
Na griendal
i
timuon
se
propiet
od muke si
koradelo
udriet

Kliet
Molit
Prosit
Uprošćenje
dobit
Za Pokoro
puoč
na Delo
Novino
mekotit.

Rudolf Ujčić

Rudolf Ujčić, pjesnik, esejist, rođen 4. lipnja 1937. godine u selu Fakini kraj Pazina. Gimnaziju je završio u Pazinu, a Filozofski fakultet u Zagrebu. Prvu knjigu stihova «STAROPAZINSKI VIERSI» objavio je 1983. godine. Bavi se izučavanjem istarskih dijalekata.

Crtež: Ivan Ivrić

VELIKI GLAZBENI DOGAĐAJ VELIKOG PETKA

Djelom «**Gedanken zum Kreuzweg**» glazbenoj se publici **Ivan Matarić** po prvi put predstavlja i kao kompozitor. Praizvedba ovog moteta održana je na veliki petak 7. travnja 2000. godine u župnoj crkvi u **Balgachu**, a potom i na veliku subotu u župnoj crkvi u **Lustenau**.

Matarić je zapravo uglazbio tekst **Michaela Weisse** iz 1531. godine «**Christus, der uns selig macht**» gdje su opisane postaje križnog puta, podjeljene u sedam perioda koje odgovaraju dnevnom rasporedu molitve samostanskog života. Jednostavnim izražajem, poput starih slika koje su u to vrijeme nastajale tehnikom drvoreza prikazana je muka Isusova. Jedan jednostavni koral uvodi nas u djelo i svojom izražajnom škrtošću potiče nas na meditaciju, da bi se kasnije pretvorio u jednu fantastičnu harmoniju zbora i instrumentalista uz dominirajuće orgulje. Snažnom izmjenom harmonija i ritmova autor nas kovitla i ukazuje na svu žestinu Golgote da bi na kraju sama smrt Spasitelja bila zaočrta jednim mirnim recitativom, sa tihom melodijom u pozadini. Kao da slušamo **Muku** kako smo naučili u obredima Velikog tjedna. Poželimo autoru još puno ovakvih ostvarenja. (ii)

Gedanken zum Kreuzweg (Ulomak)

In der ersten Tagesstund
Ward der Herr bescheiden
Als ein Mörder dargestellt
Pilatus, dem Heiden.

Der ihn unschuldig befand
Ohn Ursach des Todes
Ihn derhalben von sich sandt,
Zum König Herodes.

Umb drei ward der Gottessohn
Mit Geisseln geschmissen
Ihm sein Haupt mit einer Kron,
Von Dornen zurrissen...

Štovano uredništvo

Nakon našeg povratka u domovinu u jesen 1997. godine, javili smo se tadašnjem uredništvu «Društvenih obavijesti» sa jednim kratkim opisom naših prvih dojмова iz domovine, u nadi da će naša pozitivna iskustva možda pomoći onim našim članovima i prijateljima HKZ-e, koji su se također pripremili za povratak u «Lijepu našu».

Razlozi koji su nas potakli, da Vam se nakon divje i pol godine ponovo javimo s ovim dopisom leže u jednom događaju, koji nas se veoma neugodno dojmio.

Naime, početkom siječnja 2000. godine na našu adresu u Hrvatskoj stižu bez oznake adrese pošiljaoca, sa poštanskim pečatom Opatije, tzv. «Male društvene obavijesti HKZ-e».

Kao prvo pitamo se, koji to anonimus nije smogao niti onaj minimum civilne kuraže da napiše svoje puno ime i prezime kao pošiljalac te fantomske tiskovi-

ne, a kao drugo pitamo se tko je ovlastio tu grupicu odmetnika da u spomenutim obavijestima obitelj Ivana Kukalj naziva svojim prijateljima? Da pojasnimo, obitelj Ivana Kukalj je u svojem životu isključivo sama birala tko će joj biti prijatelji.

Osim toga očito je pojedincima Švicarska magla do te mjere pomutila razum, da su se uputili u bespuća sudskih hodnika i diverzantske «izdavačke djelatnosti», čime samo dokazuju da su samodopadni «intelektualci» iz udruge uciviljenih hakazeovskih mučenika, koji još misle da tek treba doći nekakvo njihovo vrijeme.

Iako smo daleko od Švicarske, suosjećamo sa svim onim što se događa u i oko HKZ-e, te nam ne može biti svejedno hoće li se ta naša vrlo udruga Hrvata u Švicarskoj uspjati održati na temeljima svog izvornog opredjeljenja, čuvanja i njegovanja hrvatske kulture i hrvatskog jezika ili će postati žrtva političanskog frakcionastva i unutarnjih razdora u borbi za prevlast.

Uz zamolbu da ovaj naš dopis u cijelosti objavite u idućem broju «Društvenih obavijesti» glasila HKZ-e, želimo Vam od srca svako dobro, te puno ustrajnosti u borbi za očuvanje HKZ-e onakve, kakvu smo je osmislili i dali joj njezin izvorni profil, prije više od četvrt stoljeća.

Sa štovanjem i uz srdačne pozdrave,
Ivanka i Ivan Kukalj

Novi Vinodolski, 03-03-2000.

U broju 87 Društvenih obavijesti, u članku "Prva žena predsjednik u Švicarskoj, konačno", potkrala se greška. Gospođa ministrica Ruth Metzler preuzela je Ministarstvo pravosuđa i policije, a ne vanjskih poslova. Zahvaljujemo pažljivoj čitateljici gospođi B. Käser, na upozorenju.

Pogorelic N A C H K L A N G Extravaganzen mit Chopin

Ivo Pogorelich, ein Spitzenpianist unserer Zeit, war erstmals Gast des Konzertvereins St. Gallen und spielte zugunsten des MutterKind-Spitals in Sarajevo. Für den weltweit gefeierten Pianisten gab es in der vollbesetzten «Tonhalle» Spontanbeifall für das Auditorium jedoch keine Zugabe.

Extreme Zeihnasse

Spektakulär war schon der radikale, keineswegs überall goutierte Programmsturz: Statt zwei Sonaten aus Beethovens mittlerer Schaffenszeit und Kleinformen von Rachmaninow präsentierte der 42-jährige Kroatie Klavierspieler Chopin. Zum pianistischen Ereignis wurde indessen, wie erwartet, Pogorelichs eigenwillige Interpretationspraxis, die in bekannten Werken des polnischen Franzosen durch extreme Zeitmasse, Dynamik und Agogik teils faszinierte, teils schockierte. Entsprechend disparat waren in der Hörschaft die Urteile.

Klug angelegt war das Programm, wobei eine nochmalige Änderung – der Verzicht auf die von einigen Pianisten zu Tode gehetzte erste der beiden Polonaisen op. 40 – durchaus gutzuheissen war. Innerlich gesammelt, kerzengerade am Flügel sitzend, wahrte Pogorelich

dem c-Moll-Stück den tragisch-elegischen Grundton, liess aber im Vortrag des ruhigen As-Dur-Mittelteils und hernach in der fis-Moll-Polonaise op. 42 mehr intellektuelle Sensibilität als Gefühlswärme sprechen.

Andererseits stellt sich die Frage, ob es der so sehr mit der Klangfarbe arbeitenden Musik Chopins zuträglich ist, das Fortissimo in dieser gross angelegten Polonaise zu Kraftakten zu missbrauchen.

Höhen und Tiefen

Phantasie, die Absicht, anders zu wirken als andere, neue Aspekte eines Werks oder eines Details zu zeigen, bestimmte auch die Wiedergabe der hochdramatischen b-Moll-Sonate op. 35. Dass solche Zielsetzung auch ihre Kehrseite hat, war ebenfalls nicht zu überhören: Viel Rubato-Spiel und exzessive Dynamik im Kopfsatz und im Scherzo wirkten – nicht immer zum Wohle der Musik extravagant, manieriert.

Von starker Wirkung war die Darstellung des Trauermarsches ohne Kraftmeierei gesteigert, verträumt der Mittelteil. Das eigenartige Presto-Finale, eine der stärksten Eingebungen Chopins, nahm Pogorelich bewundernswert schnell, doch klang es nicht gespenstisch, sondern als Etüde.

Den zweiten Teil des Chopin-Exkurses begann der Gast mit den drei Mazurken op. 59, die er differenziert-eigenwillig vortrug. Seine Virtuosität, die keine technischen Schwierigkeiten kennt, und seinen Individualstil zelebrierte er schliesslich mit der h-Moll-Sonate op. 58. Wieder mögen seine Fans seine Traumgespinste bewundert haben. Wie er aber das H-Dur-Largo fast unerträglich langsam in Klang umsetzte, sodass die Musik in die Brüche ging, und wie er das Rondo-Finale zwar ohne reisserische Effekte, aber ohne inneres Feuer spielte, enttäuschte selbst fach- und werkkundige Hörerinnen und Hörer.

Fred Sallenbach

škola hrvatskog folklora

U okviru Hrvatske matice iseljenika djeluje i škola hrvatskog folklora. Seminari se održavaju tijekom ljetnih i zimskih blagdana na Badiji kod Korčule i u Crikvenici. Kroz četiri seminaru po petnaestak dana polaznik može upoznati hrvatsku plesnu kulturu koja obuhvaća sve krajeve Hrvatske i one krajeve gdje žive Hrvati u susjednim državama.

Na svakom seminaru predaje se po jedna folklorna plesna zona: alpska, panonska, dinarska i jadranska, koje se uz granice prostiranja pojedine zone često međusobno isprepliću i obogaćuju.

Uz ples polaznici škole mogu učiti svirati stara pučka glazbala ili se priključiti tečaju sviranja tamburica. Ova po mnogočemu specifična škola, osnovana je prije više od tri desetljeća na inicijativu Dr. Ivana Ivančana našeg i svjetskog vrsnog etnologa, etnokoreologa, folkloriste, ethno-pedagoga... koji je istražujući sve hrvatske krajeve predstavio naš folklor u dvadesetak knjiga. Uz Dr. Ivančana, još petnaestak stručnjaka iz raznih hrvatskih krajeva predstavljaju polaznicima ove škole hrvatsku pjesmu, ples, običaj i svirku, teoretski i praktično. Na seminare dolaze najčešće voditelji i članovi brojnih kulturnih, najviše folklornih udruga iz Hrvatske i inozemstva. Škola je korisna osobito mladima koji mogu upoznati izvornu hrvatsku pučku kulturu kao jedan dio opće kulture srednje Europe i Mediterana, jer smo nažalost česti svjedoci pogrešnog mišljenja naše mladeži o hrvatskoj folklornoj glazbi i plesu zahvaljujući nasilnom prodoru iskrivljenog s «istoka».

Nenad Milin

Dingač-Skaramuča Skaramučina elitna ponuda

Tradicija vinogradarstva i vinarstva u obitelji **Skaramuča** stara je koliko i sama ta pelješka obitelj. Svjesni kvalitete malog plavca kao sorte grožđa i prirodnih položaja **Dingača** obitelj Skaramuča nastavlja tradiciju proizvodnje vrhunskog vina **DINGAČ**. Vinogorje u kojem se nalaze položaji Dingač pripadaju petoj vinogradarskoj zoni, koju karakterizira najveći godišnji zbroj temperature. To je ekološki potpuno čisto područje, a zbog klimatskih pogodnosti prskanja loze nisu potrebna. Podrum Iva Skaramuče jedan je od suvremenije opremljenih podruma u Dalmaciji. Vino **DINGAČ-SKARAMUČA** profinjenog je i punog okusa, tamno-crvene rubinske boje razvijenog bouquet. Osvojeno priznanje na internacionalnom sajmu vina u Zürichu potvrđuje visoku kvalitetu ovog našeg vrhunskog vina. Čestitamo proizvođaču i želimo da zadrži autohtonost i tradiciju!

Ovaj poznati vinar znan po dingaču, strastveni je lovac i sportski ribolovac, a postao je i turistički djelatnik. Odlučio je ljubiteljima prirode, ujedno zaljubljenima u domaću hranu i vino, pružiti priliku za posebne užitke. Gospar Ivo Skaramuča veli kako ga ne zanima masovni turizam nego želi ustrojiti onaj elitni. Proširio je svoj posjed sa novih 1,5 ha terena za sadnju novog vinograda s malim plavcem, kako bi povećao količine svojega dingača, a na pola hektara terena uz more, uredio je svojevrсни turi-

stički centar sa pet apartmana. Poduzetni i iznimno društveni Ivo Skaramuča u tom svom malom prirodnom raju organizira i prigodne programe, npr. Eno-gastronske večeri (za domaću kuhinju zadužena je njegova supruga), degustacije vina, boćanje kao športsku rekreaciju, povlačenje konopca kao zabavno nat-

jecanje, večeri uz dalmatinsku pjesmu. Ivo će vas obvezno povesti u razgled vinograda na doista jedinstvenom Dingaču, a može organizirati i odlazak u lov, na muflone i čagljeve, te športski i podvodni ribolov.

Možemo samo preporučiti, iskoristite priliku i uživajte!

ADRESE DUŽNOSNIKA HKZ-e:

UPRAVNI ODBOR

od Sabora 1999. do 2001. g.

predsjednik:

Prof. Ivan Matarić
Tel.: 0043 - 5577 - 85 154
Dornbinderstr. 5 A-6890 Lustenau

1. dopredsjednica/tajnica:

Mirjana Magazin
Tel.: 071 - 277 25 51 (fax isti broj)
Haggenhaldenstr. 24, 9014 St.Gallen
ured: 071 - 274 29 43

2. dopredsjednik:

Tomislav Kukalj
Tel.: 056/221 07 13
Im Brisgi 20, 5403 Baden

blagajnik:

Jure Kelava
Tel.: 01/818 13 88
Ifangstrasse 75, 8153 Rümlang
Natel: 079/642 81 91

član:

Anto Lukač
Tel.: 01 - 342 07 65
Regensdorferstr. 179, 8049 Zürich

NADZORNI ODBOR HKZ-e:

predsjednik:

Dr. Vlado Šimunović
Tel.: 032 / 725 02 00
Pertuis-du-Sault 1, 2000 Neuchatel NE

UREDNIŠTVO

«Društvenih obavijesti»

glavna i odgovorna urednica:

Mirjana Magazin
Tel.: 071 / 277 25 51 (Fax isti broj)
Haggenhaldenstr.24, 9014 St.Gallen
E-mail: magazin@freesurf.ch

OGRAHCI HKZ-e:

BADEN - ZÜRICH

Postfach 609, 5401 Baden
predsjednik:
Marijan Jakopović
Tel.: 056 / 222 85 73
Stadtbachstrasse 9, 5400 Baden

BERN

Postfach 16, 3000 Bern 6
predsjednik:
Ivan Šavar
Tel.: 031 / 721 29 02 (fax isti broj)
Sägegasse 89, 3110 Münsingen BE

BIEL

Postfach 7046, 2503 Biel
predsjednik:
Mijo Hajdikan
Tel.: 032/341 19 88
Länggasse 49, 2504 Biel

ISTOČNA ŠVICARSKA

Postfach 1109, 9001 St.Gallen
predsjednica:
Mirjana Magazin
Tel.: 071/277 25 51 (fax isti broj)
Haggenhaldenstr. 24, 9014 St.Gallen

ROMANSKA ŠVICARSKA

Postfach 2063, 1002 Lausanne
predsjednica:
Schellenberg Marija
Tel.: 021 / 944 23 40
bd d'Arcangier 1, 1814 La Tour de Peilz

SREDIŠNJA ŠVICARSKA

Postfach 3558, 6300 Zug
Postfach 3508, 6002 Luzern
predsjednica:
Zlatica Stanek
Tel.: 041 / 870 49 22
Tschudiweg 5, 6460 Altdorf

ZOFINGEN

Postfach 1515, 4800 Zofingen
predsjednica:
dr. Aleksandar Kršnjavi
Tel.: 062 / 216 07 32
Friedgasse 37, 4614 Hägendorf

ZÜRICH - WINTERTHUR

Postfach 2005, 8051 Zürich
predsjednica:
Kristina Križanić
Tel.: 052 / 212 84 21
Schauenbergstr. 1, 8400 Winterthur

KOLEKTIVNI ČLANOVI HKZ-e:

HRVATSKO GLAZBENO DRUŠTVO «Tamburica»

predsjednica:
Antonija Sigur
Tel.: 0043 - 5574- 74 018
Buchenweg 22, A-6923 Lauterach

GLAZBENO DRUŠTVO «ŠEVA»

predsjednik:
Dr. Andelko Krčmar
Tel.: 071 / 344 22 33 (fax isti broj)
Gfeld 154, 9043 Trogen

HID-HRVATSKO INŽENJERSKO DRUŠTVO

Postfach 139, 5432 Neuenhof
predsjednik:
Ing. Tihomir Bratoljić
Tel.: 056 / 493 12 28
Hiltibergstr. 16 a, 5442 Fislisbach AG

KRAVATA – HRVATSKA LIKOVNA GRUPA

predsjednik:
Božo Marijančić
Tel.: 055/244 28 89 (fax isti broj)
Eilweg 4, 8634 Hombrechtikon

PRISTUPNICA

HRVATSKA KULTURNA ZAJEDNICA

Ime i prezime:

Adresa:

Telefon:

Zanimanje:

Pristupam ogranku:

Datum i potpis:

Pristupnicu molimo čitko ispuniti, izrezati ili fotokopirati i poslati na:

HKZ, Postfach 8480, 8050 Zürich

ROKOVNIK

Riječ, pjesma i ples Šibenskog kraja St. Gallen	28. 04. 2000.
Paška večer u Bernu	13. 05. 2000.
Godišnji sabor HKZ-e u Luzernu	21. 05. 2000.
Proslava Dana državnosti u Zürichu	27. 05. 2000.
Proljetni izlet HKZ-e u Zugu	04. 06. 2000.
500 godina očuvanja hrvatskog identiteta Gradišćanskih Hrvata	23. 09. 2000.
900-obljetnica Bašćanske ploče	studen 2000.

HRVATSKA PREDSTAVNIŠTVA U ŠVICARSKOJ

VELEPOSLANSTVO REPUBLIKE HRVATSKE

Gurtenweg 39, 3074 Muri bei Bern
tel. 031/952 66 59, fax: 031/952 66 93

KONZULARNI ODJEL VELEPOSLANSTVA RH

Thunstrasse 43a, 3005 Bern
tel. 031/352 50 80, fax: 031/352 80 59
Rad sa strankama pon.-pet. 9-12;
utorkom poslijepodne 16-18 sati
Subotom se ne radi sa strankama.

KONZULAT REPUBLIKE HRVATSKE U ZÜRICHU

Bellerivestrasse 5, 8008 Zurich
tel. 01/422 83 18, fax 01/422 83 54
Rad sa strankama. pon.-pet. 9-12 i
14-16 sati.
Subotom se ne radi sa strankama.

KONZULAT REPUBLIKE HRVATSKE U LUGANU

Via Folletti 20, 6900 Lugano
tel. 091/967 63 10, fax 091/967 21 01
Rad sa strankama svaki drugi i četvrti
ponedjeljak u mjesecu 10-12 i 13-15
sati.

HRVATSKA DOPUNSKA ŠKOLA U ŠVICARSKOJ

Tajništvo: Löwenstrasse 22, 8001
Zürich, tel. 01/212 65 44
Radno vrijeme: pon.-pet. 9-13 i 14-17
srij.-čet. 9-12.30 sati

Cijene oglasa u DRUŠTVENIM OBAVIJESTIMA

Cijela stranica (1/1) je 210 x 297 mm.

1/1 stranica: Fr. 670.—
1/2 stranice: Fr. 360.—
1/4 stranice: Fr. 200.—
1/8 stranice: Fr. 110.—
1/16 stranice: Fr. 60.—

Ukoliko je potrebno kreirati oglas
računa se po posebnom troškovniku.

■ VIKEND U ZAGREBU ■ LJETOVANJA NA JADRANU
■ LJETNI FESTIVALI
■ AKTIVNI ODMOR

■ rafting ■ jedrenje ■ ljepota i zdravlje
za grupe i individualce

X. SVJETSKI KONGRES O ULTRAZVUKU U GINEKOLOGIJI I PORODNIŠTVU

Zagreb, 04-07 listopada, 2000.

globtour zagreb

SAVJETNICI ZA PUTOVANJA

Trg N.Š. Zrinskog 1, 10000 Zagreb

Tel. 00385 1 481 00 19 / 20 / 21 Fax 00385 1 481 22 77
e-mail: info@globtour.hr www.globtour.hr

VAŠ POUZDAN PARTNER I U ŠVICARSKOJ
EUROPSKA BANKA

PRIVREDNA BANKA ZAGREB

Repräsentanz Zürich

Löwenstrasse 22, 8001 Zürich

Telefon 01-211 54 25, Fax 01-211 54 24

U Zürichu obavljamo za Vas

- Otvaranje deviznih i kunskih računa
- Davanje punomoći po PBZ računima
- Sklapanje svih devizno štednih aranžmana, a posebno devizne rentne štednje
- Plaćanje računa i drugih obveza u RH
- Besplatno doznačivanje novca - Vaših mirovina i renti na PBZ račune u RH
- Posredovanje pri kupnji vrijednosnica, dionica i obveznica u RH
- Savjeti iz bankarskoga i vanjskotrgovačkoga poslovanja s Domovinom

U NAJSTARIJOJ I NAJJAČOJ HRVATSKOJ BANCI
VAŠI ULOZI SU POTPUNO SIGURNI

Koalicija HSP-HKDU

Srdačno zahvaljuje svim brojnim biračima,
posebno pojedinim članicama i članovima
HKZ-e, na iskazanom povjerenju na izborima
u siječnju 2000.

Vaša HSP
Postfach 1512, 8048 Zürich

...ljetu zove
domovina
očekuje...

P.P./Journal
CH-8050 Zürich

AZB

na vrhu desno: motiv s Jadrana
gore: panorama Rovinja
sredina lijevo: Blidinjsko jezero i planina Čvrsnica
dolje lijevo: *Dalmatinac* na krovu Istre (Učka, 1400 m)
sredina desno: Senj, stari grad
desno: motiv iz Hercegovine
desno dolje: Umag, stari grad

snimio: Ivan Ivić

